
**SIA “GETLIŅI EKO”
VIDĒJA TERMIŅA
DARBĪBAS STRATĒGIJA
(2019-2023)**

Saturs

IEVADS	5
1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR KAPITĀLSABIEDRĪBU	6
1.1. Vēsture, Getliņi EKO atrašanās vieta, teritorija	6
1.2. Kapitālsabiedrības īpašnieki, struktūra, vadības modelis un līdzdalība citās sabiedrībās	7
1.3. Veiktās iemaksas valsts vai pašvaldības budžetā	8
1.4. Informācija par saņemto valsts vai pašvaldības budžeta finansējumu	9
1.5. Kapitālsabiedrības pamatdarbības veids	9
1.5.1. Pieņemtie atkritumu veidi, to izcelsme, daudzumi un darbības ar tiem	9
1.5.2. RAAC	11
1.5.3. Atkritumu sagatavošana apglabāšanai un pārstrāde	12
1.5.4. Darbības ar bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem	14
1.5.5. Atkritumu apglabāšana	16
1.6. Kapitālsabiedrības citi saimnieciskās darbības veidi	17
1.6.1. Enerģijas ražošana un izmantošana	17
1.6.2. Siltumnīcu darbība	19
1.7. Vides izglītība un sabiedrības informēšana	20
1.8. Informācija par kapitālsabiedrības biznesa modeli, darbību	21
1.8.1. Kapitālsabiedrības darbība	21
1.8.2. Getliņi EKO kvalitātes un vides politika	22
1.8.3. Politikas īstenošanas pamatprincipi	22
2. TIRGUS ANALĪZE	23
3. KAPITĀLSABIEDRĪBAS STIPRO UN VĀJO PUŠU ANALĪZE	26
4. RISKU ANALĪZE	28
4.1. Sociāli-ekonomiskie riski	28
4.2. Citi riski	30
5. FINANŠU ANALĪZE	31
5.1. Peļņas vai zaudējumu analīze	31
5.2. Balances analīze	32
5.3. Finanšu rādītāju analīze	33

6. KAPITĀLSABIEDRĪBAS MĒRĶI	34
6.1. Sabiedrības stratēģiskie mērķi	34
6.2. Finanšu un nefinanšu mērķi	34
7. KAPITĀLSABIEDRĪBAS TURPMĀKĀS ATTĪSTĪBAS VIRZIENI UN ALTERNATĪVAS	43
7.1. Getliņi EKO dalība citos projektos	43
7.2. Teritorijas pietiekamība	45
7.3. Atkritumu sadedzināšana	47
8. FINANŠU PROGNOZE	49

Saīsinājumi

AAL	Atkritumu apsaimniekošanas likums
AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AAVP	Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020. gadam
BNĀ	bioloģiski noārdāmie atkritumi
DRN	dabas resursu nodoklis
ES	Eiropas Savienība
EUR	euro
Getliņi EKO	SIA „Getliņi EKO”
HDPE	augsta blīvuma polietilēns (<i>eng. High-density polyethylene</i>)
LVĢMC	VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”
mēn.	mēnesis
NAIK	no atkritumiem iegūts kurināmais
OIK	obligātā iepirkuma komponente
PET	polietilēna tereftalāts
PVC	polivinilhlorīds
RAAC	reģionālais atkritumu apsaimniekošanas centrs
SA	sadzīves atkritumi
SEG	siltumnīcu efekta gāzes
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Ievads

Getliņi EKO vidēja termiņa darbības stratēģija (turpmāk – Stratēģija) ir izstrādāta laikposmam no 2019. gada līdz 2023. gadam (ieskaitot) un sagatavota, pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 57. pantā noteiktajām prasībām, kā arī, ievērojot Getliņi EKO darbības virzienu, tajā skaitā apstākli, ka Getliņi EKO sniedz sabiedrisko pakalpojumu – sadzīves atkritumu apglabāšanu. Stratēģijā ietvertā informācija raksturo Getliņi EKO darbību, mērķus un vīziju. Stratēģijā nav ietverti un netiek aplūkoti tādi jautājumi, kas izriet no Pārresoru koordinācijas centra izstrādātajām vadlīnijām “Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijas”, bet kas nav attiecināmi uz Getliņi EKO darbības virzienu. Stratēģija ir sagatavota, lai veidotu pamatu kapitālsabiedrības turpmāko piecu gadu attīstības prioritārajiem virzieniem, tā ir kapitālsabiedrības darbības plānošanas dokuments, uz kura pamata tiek plānota kapitālsabiedrības darbība, dividendēs izmaksājamā peļņas daļa un kapitālsabiedrības budžets.

1. Vispārīga informācija par kapitālsabiedrību

1.1. Vēsture, Getliņi EKO atrašanās vieta, teritorija

Rīgas pilsētas pašvaldība, Stopiņu pagasta padome un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 1997. gada 21. novembrī noslēdza līgumu "Par bezpeļņas organizācijas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "GETLIŅI EKO" dibināšanu". Saskaņā ar minēto līgumu sabiedrība nodibināta, lai nodarbotos ar atkritumu deponēšanu, apstrādi un pārstrādi atbilstoši vides aizsardzības prasībām, ieviešot jaunas videi draudzīgas atkritumu apstrādes tehnoloģijas. Sabiedrības uzdevums ir nodrošināt Rīgas pilsētas un rajona iedzīvotājus un organizācijas ar iespējami efektīvāku pakalpojumu saņemšanu komunālajā jomā. Bezpeļņas organizācija sabiedrība ar ierobežotu atbildību "GETLIŅI EKO" reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 1997. gada 21. novembrī ar reģistrācijas numuru – 000336781. Saskaņā ar bezpeļņas organizācijas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "GETLIŅI EKO" 2003. gada 30. septembra dalībnieku sapulces lēmumu (protokols Nr.3) 2003. gada 19. novembrī sabiedrība pārreģistrēta komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru – 40003367816. Pamatojoties uz attiecīgiem dalībnieku lēmumiem, 2005. gadā puse no valstij piederošajām kapitāla daļām nodota Rīgas pilsētas pašvaldībai, otra puse – Stopiņu novada pašvaldībai. 2003. gada 19. novembrī sabiedrība pārreģistrēta komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru – 40003367816. Vēlākas izmaiņas kapitālsabiedrības formā nav veiktas.

Getliņi EKO atrodas Stopiņu novada sadzīves atkritumu poligona „Getliņi” teritorijā, kurā izvietots gan atkritumu poligons, gan kapitālsabiedrības administratīvās ēkas. Poligona kopējā platība ir 86,1 ha, kurā ir izvietots vecais, rekultivētais atkritumu kalns, atkritumu biodegradācijas šūnas, bioreaktors, atkritumu pārstrādes infrastruktūra, kā arī atkritumu apsaimniekošanu atbalstošā infrastruktūra – iekārtas, administrācijas ēkas utt. Saskaņā ar spēkā esošo¹ Stopiņu novada teritorijas plānojumu cieta sadzīves atkritumu poligons "Getliņi" ietilpst Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R2).

Atbilstoši Stopiņu novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem², Rūpnieciskās apbūves teritorija R2 ir funkcionālā zona, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir sadzīves atkritumu savākšana, šķirošana, uzglabāšana - deponēšana un pārstrāde. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi cita starpā ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005) un inženiertehniskā infrastruktūra (14001). Apbūves parametri minētajā dokumentā R2 teritorijām nav noteikti, savukārt sadaļā "Citi noteikumi" izvirzīti šādi nosacījumi: 1. Zemes vienības robežās veicami pasākumi, lai apkārtējās teritorijas pasargātu no trokšņa, smakām un citiem kaitīgiem faktoriem, kā arī nasegtu neestētiskus skatus (370); 2. Ārpustelpu uzglabāšana jānorobežo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu (371).

Līdz ar iepriekš minēto secināms, ka poligona "Getliņi" atrašanās vieta atbilst Stopiņu novada funkcionālajā zonējuma kartē noteiktajam teritorijas izmantošanas veidam. Dienvidu un rietumu virzienā no poligona „Getliņi” teritorijas atrodas dzīvojamās mājas un mazdārziņi,

¹ Apstiprināts ar Stopiņu novada domes 2016. gada 30. novembra lēmumu (protokols Nr.87) "Par Stopiņu novada teritorijas plānojuma no 2017. gada apstiprināšanu". Pieejams: https://stopini.lv/media/Attistiba/Teritorijas_planojums_no2017/TP_no2017_apstiprinanas_lemums_301120_16_87.pdf [aplūkots 28.09.2018.]

² Teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi izdoti kā Stopiņu novada domes 2016. gada 30. novembra saistošie noteikumi Nr.14/16 „Par Stopiņu novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”. Pieejams: https://stopini.lv/media/Attistiba/Teritorijas_planojums_no2017/TP_no2017_apstiprinanas_lemums_301120_16_87.pdf [aplūkots 28.09.2018.]

bet ziemeļaustrumu virzienā – Getliņu purvs. Lielākā Latvijas upe – Daugava atrodas 1,7 km attālumā no poligona.

Poligona „Getliņi” adrese ir Kaudzīšu iela 57, Rumbula, Stopiņu novads, LV-2121, atrašanās vietu skat. 1. attēlā.

1. attēls Poligona „Getliņi” atrašanās vieta kartē

1.2. Kapitālsabiedrības īpašnieki, struktūra, vadības modelis un līdzdalība citās sabiedrībās

Getliņi EKO pamatkapitāls ir 6 008 569 EUR, kuru veido 858 367 kapitāla daļas, katra ar nominālvērtību 7,00 EUR. dalībnieku un pamatkapitāla daļu sadalījums norādīts 1.1. tabulā.

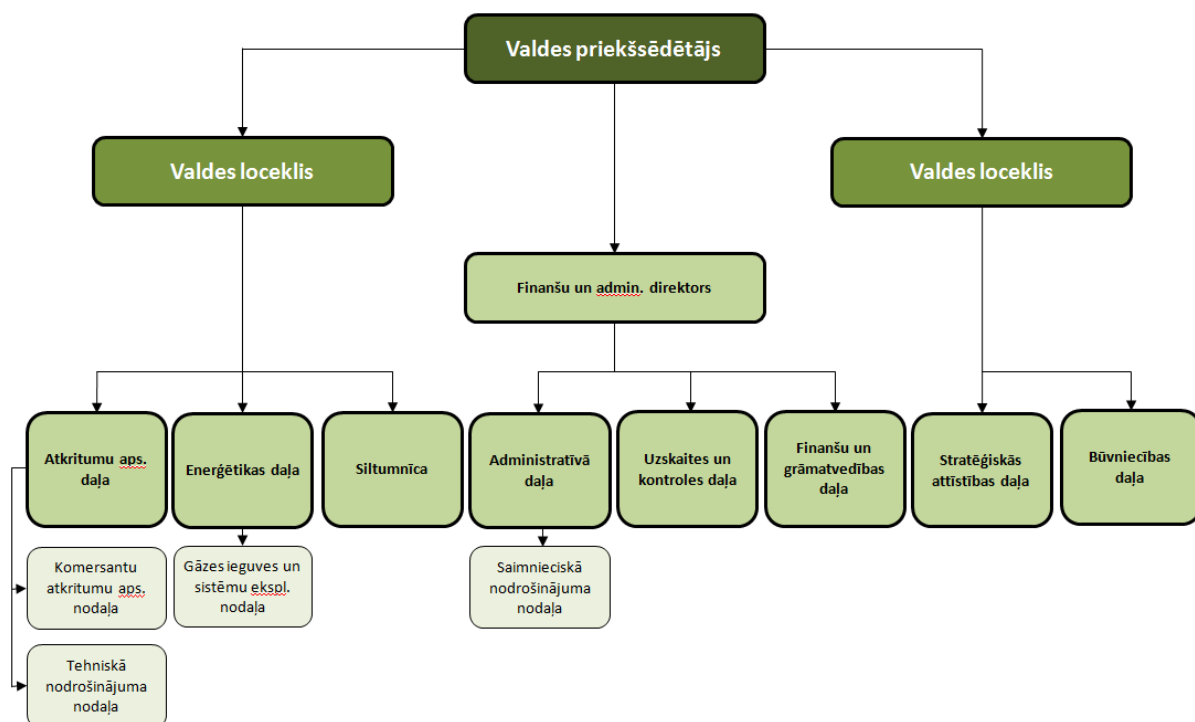
1.1. tabula. Dalībnieki un pamatkapitāla daļu sadalījums,

Nr.	Dalībnieka, nosaukums	Kapitāla daļas	Daļu ieguldījums pamatkapitālā (%)
1.	Rīgas pilsētas dome	838 661	97,70425 %
2.	Stopiņu novada dome	19 706	2,29575 %
	KOPĀ	858 367	100 %

Getliņi EKO pārvaldes institūcijas ir dalībnieku sapulce un valde. Getliņi EKO, izpildinstitūcija ir valde. Getliņi EKO valdes priekšsēdētājs un valdes locekļi veic kapitālsabiedrības vispārējo vadību un pārstāvniecības funkcijas, risina vadošo darbinieku atlases jautājumus.

Kapitālsabiedrībā ir izveidota integrētās vadības sistēma, kura atbilst starptautisko standartu ISO 9001:2000 un ISO 14001:2004 prasībām. Kapitālsabiedrības struktūra redzama 2. attēlā.

2. attēls. Kapitālsabiedrības struktūra

Getliņi EKO pieder 4,35% SIA "VIDES, BIOENERĢĒTIKAS UN BIOTEHNOLOĢIJAS KOMPETENCES CENTRS", reģistrācijas Nr. 40103309250, kapitāla daļu.

SIA "VIDES, BIOENERĢĒTIKAS UN BIOTEHNOLOĢIJAS KOMPETENCES CENTRS" nodibināts 2010. gadā ar mērķi veicināt nozares pētniecības kapacitāti, piesaistot Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsta programmas „Kompetences centri” līdzfinansējumu. Šīs programmas mērķis ir paaugstināt uzņēmumu konkurētspēju, veicinot pētniecības un rūpniecības sektoru sadarbību rūpniecisko pētījumu, jaunu produktu un tehnoloģiju attīstības projektu īstenošanā.

1.3. Veiktās iemaksas valsts vai pašvaldības budžetā

Getliņi EKO veiktās iemaksas valsts un pašvaldības budžetā 2017. gadā atspoguļotas 1.2. tabulā.

1.2. tabula Getliņi EKO veiktās iemaksas valsts vai pašvaldību budžetā 2017. gadā, EUR

Nodokļa veids	Maksājumi valsts budžetā, EUR	Maksājumi pašvaldību budžetā, EUR
Pievienotās vērtības nodoklis	1 573 530	-
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	298 844	-
Iedzīvotāja ienākuma nodoklis	513 554	-
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	892 911	-
Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva	447	-

Nodokļa veids	Maksājumi valsts budžetā, EUR	Maksājumi pašvaldību budžetā, EUR
Dabas resursu nodoklis	852 897	-
Nekustamā īpašuma nodoklis	-	1 063
Elektroenerģijas nodoklis	5 236	-

1.4. Informācija par saņemto valsts vai pašvaldības budžeta finansējumu

Finansējums no valsts vai pašvaldības budžetiem 2017. gadā nav saņemts.

1.5. Kapitālsabiedrības pamatdarbības veids

Getliņi EKO ir kapitālsabiedrība, kuras galvenais darbības veids ir atkritumu apsaimniekošana. Getliņi EKO apsaimnieko lielāko poligonu Latvijā. Pēdējo gadu laikā poligonā "Getliņi" ir pieņemtas vidēji 300 000 tonnas nešķirotu SA gadā, kas ir apmēram puse no visā Latvijas teritorijā sadzīves atkritumu poligonos pieņemtā atkritumu apjoma. Lai nodrošinātu pieņemto atkritumu apsaimniekošanu videi drošā veidā un sekmētu dabas resursu racionālu izmantošanu, poligonā „Getliņi” nepārtraukti tiek veikta infrastruktūras pilnveidošana. Getliņi EKO nodarbojas ar Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģiona SA apglabāšanu, apstrādi, pārstrādi, elektroenerģijas ražošanu, projektu vadību, būvdarbu vadību un tehnisko uzraudzību, vides monitoringa realizēšanu, kā arī uztur siltumnīcu saimniecību. Galvenie saimnieciskās darbības virzieni, ar ko nodarbojas Getliņi EKO, ir:

- Atkritumu apglabāšana;
- Atkritumu šķirošana.

Getliņi EKO komercdarbības veidi (NACE klasifikators) detalizēti ir noteikti tās statūtos, tai skaitā atkritumu savākšana, atkritumu apstrāde un izvietošana, nolietotu iekārtu, ierīču un mašīnu izjaukšana, šķirotu materiālu pārstrāde, sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi, elektroenerģijas ražošana, elektroenerģijas apgāde, elektroenerģijas tirdzniecība, gāzes ražošana, gāzveida kurināmā sadale pa cauruļvadiem, gāzes realizācija pa cauruļvadiem, tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana, hidrotehnisko objektu būvniecība, pētniecisko urbumu veikšana, citi specializētie būvdarbi, metālu un metāla rūdu vairumtirdzniecība, atkritumu un lūžņu vairumtirdzniecība, pārējo pētījumu un eksperimentālo izstrāžu veikšana dabas zinātnēs un inženierzinātnēs, lauksaimniecības produktu ražošana u. c. Getliņi EKO kopumā strādā vairāk nekā 100 darbinieku.

1.5.1. Pieņemtie atkritumu veidi, to izcelsme, daudzumi un darbības ar tiem

Atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujai Getliņi EKO var pieņemt 550 000 t/gadā atkritumu (poligonā “Getliņi” nonākošo atkritumu plūsmas shēmu skat. 3. attēlā), t. sk. šādas lielākās atkritumu grupas:

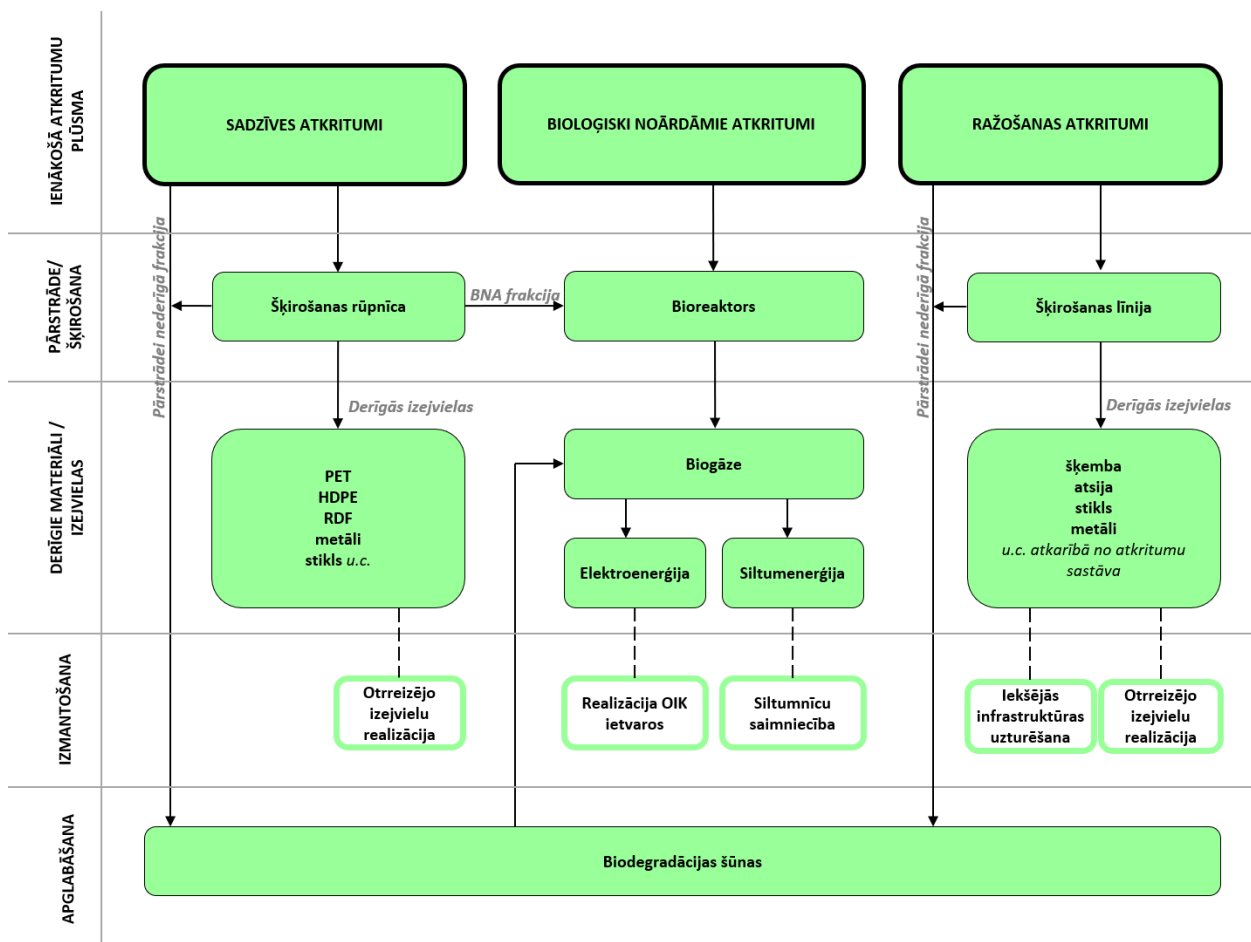
1. Nešķiroti SA – 300 000 t/gadā un to nodošana šķirošanai citam komersantam (apsaimniekotājam) poligona teritorijā (SIA “Vides resursu centrs”);
2. Turpmākai reģenerācijai nederīgi ražošanas un sadzīves atkritumi, kas atbilst atļautajiem atkritumu apglabāšanas veidiem sadzīves atkritumu poligonā atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumiem Nr. 1032 "Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un

rekultivācijas noteikumi" – 121 000 t/gadā³ un to apglabāšana poligona „Getliņi” biodegradācijas šūnās;

3. BNA (poligonā ievestie tīrie BNA no atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, iedzīvotājiem, citiem komersantiem, un kuriem nav nepieciešama papildus šķirošana) – 37 000 t/gadā un to novietošana bioreaktorā;

4. Būvgruži un lielgabarīta atkritumi – 90 000 t/gadā un to šķirošana Getliņi EKO no komersantiem saņemto atkritumu šķirošanas iekārtā ar jaudu 90 000 t/gadā.

3. attēls. Poligona Getliņi atkritumu plūsmas ģenerālā shēma

Pieņemto atkritumu apjoms 2015.–2017. gadam, kā arī prognozētais atkritumu daudzums, kas tiks pieņemts 2019.–2023. gadā, norādīts 1.3. tabulā, kurā dati par 2015., 2016. un 2017. gadu sniegti atbilstoši LVĢMC publicētajai atskaites formai “3-Atkritumi”⁴. Atbilstoši LVĢMC statistikas datiem, kas pieejami statistikas atskaites formā “3-Atkritumi”, 2015. gadā pārstrādei un apglabāšanai pieņemtais kopējais atkritumu daudzums bija 304 843 tonnas, 2016. gadā – 347 605 tonnas, savukārt 2017. gadā atkritumu apjoms sasniedza 454 958 tonnas. Pieaugums kopējā atkritumu apjomā ir saistīts ar to, ka 2016. gadā Getliņi EKO sāka pieņemt un pārstrādāt arī ražošanas izcelsmes atkritumus. Ņemot vērā ekonomikas attīstības

³ Tā kā nav iespējams prognozēt poligonā ievesto atkritumu, kas atbilst turpmākai reģenerācijai nederīgiem un inertiem atkritumiem, sadalījumu pa atkritumu klasēm gada griezumā, tad tiek plānots tikai kopējais poligonā potenciāli ievestais apjoms

⁴ LVĢMC atskaites forma “3-Atkritumi”, Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/vide/parskatu-ievadisana/parskatu-ievadisana?id=1039&nid=376>

tendenci un atkritumu apjoma korelāciju ar ekonomikas situāciju valstī, Getliņi EKO konservatīvi plāno kopējā atkritumu apjoma pieaugumu par 1% gadā.

1.3. tabula. Pieņemto atkritumu daudzums, tonnas

Gads	2015	2016	2017	2018*	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
Apjoms, t	304 843	347 605	454 958	459 507	464 102	468 743	473 431	478 165	482 946

* prognoze

1.5.2. RAAC

Pierīgas AAR teritorija ir noteikta Ministru kabineta 2013. gada 25. jūnija noteikumu Nr. 337 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" 1. pielikumā. RAAC ar poligonu „Getliņi” ir Pierīgas AAR atkritumu apsaimniekošanas centrs ar poligonu, kurā tiek apglabāti SA no dažādām vietējām pašvaldībām (20 novadi: Ādažu, Babītes, Baldones, Carnikavas, Garkalnes, Ikšķiles, Inčukalna, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Mālpils, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Stopiņu novadi) un republikas nozīmes pilsētas Rīgas. Pēc statistikas datiem Pierīgas AAR 2018. gada 1. janvārī dzīvo 955 229 iedzīvotāji jeb 45,28% no visiem Latvijas iedzīvotājiem, un tā kopējā platība ir 5106,2 km² jeb 7,9% no Latvijas teritorijas (1.4. tabula).

1.4. tabula. Iedzīvotāju skaits Pierīgas AAR administratīvajās teritorijās (01.01.2018.)⁵

Administratīvā vienība	Iedzīvotāju skaits	Platība, km ²	Iedzīvotāju blīvums
Rīga	701 064	307,2	2 282,10
Ādažu novads	11 684	162,9	71,72
Babītes novads	11 159	241,7	46,17
Baldones novads	5 752	179,1	32,12
Carnikavas novads	9 208	80,2	114,81
Garkalnes novads	8 879	150,5	59,00
Ikšķiles novads	9 988	132,1	75,61
Inčukalna novads	8 111	112,2	72,29
Ķeguma novads	5 774	492,0	11,74
Ķekavas novads	23 716	270,2	87,77
Lielvārdes novads	10 417	225,7	46,15
Mālpils novads	3 602	220,9	16,30
Mārupes novads	21 229	103,9	204,32
Ogres novads	35 357	993,4	35,59
Olaines novads	20 176	296,3	68,09
Ropažu novads	7 436	322,0	23,09
Salaspils novads	23 707	126,9	186,82
Saulkrastu novads	6 285	47,7	131,76

⁵ Iedzīvotāju reģistra statistika uz 01.01.2018. Pieejams <http://www.pmlp.gov.lv/lv/sakums/statistika/iedzivotaju-registrs/> [aplūkots 28.09.2018.]

Administratīvā vienība	Iedzīvotāju skaits	Platība, km ²	Iedzīvotāju blīvums
Sējas novads	2 352	227,9	10,32
Siguldas novads	18 390	359,9	51,10
Stopiņu novads	10 943	53,5	204,54
Reģionā	955 229	5 106,2	187,07

1.5.3. Atkritumu sagatavošana apglabāšanai un pārstrāde

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām pirms atkritumu apglabāšanas tiek veikta to sagatavošana apglabāšanai, kas nozīmē pēc iespējas lielākas daļas derīgo materiālu, kas nododami pārstrādei, atšķirošanu, kā rezultātā tiek būtiski samazinātā apglabāšanai novirzāmā atkritumu daļa.

1.5.3.1. Nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana apglabāšanai

Nešķirotu SA sagatavošanas apglabāšanai jomā Getliņi EKO daļu no pienākumiem ir nodevusi privātā komersanta pārziņā – SA šķirošanu poligona “Getliņi” teritorijā saskaņā ar publiskā iepirkuma procedūras rezultātā noslēgto līgumu veic privātais komersants, kas pārvalda šim nolūkam uzbūvēto SA šķirošanas centru/rūpnīcu (turpmāk – šķirošanas rūpnīca). Sašķirotie atkritumi atkarībā no radušos atkritumu veida tiek daļēji apglabāti biodegradācijas šūnās (turpmākai reģenerācijai nederīgo materiālu frakcija), daļēji tiek nodoti Getliņi EKO rīcībā poligona gāzes iegūšanai (bioloģisko atkritumu frakcija) un daļēji tiek realizēti citiem komersantiem (reģenerācijai derīgo materiālu frakcijas).

Rūpnīcu apsaimnieko SIA „Vides resursu centrs”, tā strādā kopš 2015. gada 26. oktobra. Nešķirotu SA šķirošanas rūpnīcas jauda ir 300 000 tonnas atkritumu gadā. Rūpnīcas jaudas izvēle ir pamatota ar atkritumu poligonā „Getliņi” ievesto atkritumu ilggadīgo apjomu un sociāli-ekonomiskās situācijas izvērtējumu. Šķirošanas rūpnīcas iekārtu stundas jauda ir 80 tonnu atkritumu pāršķirošana, no kā izriet, ka dienā maksimāli ir iespējams pāršķirot līdz 960 tonnām atkritumu. Rūpnīcas tehnoloģiskās iekārtas ir piemērotas nešķirotu sadzīves, kā arī dažādu līdzīgu/ līdzvērtīgu vai to sastāvā esošu atsevišķu atkritumu grupu šķirošanai un pārstrādei.

Autotransporta plūsma, kura ievēd SA apglabāšanai poligonā „Getliņi”, lielākoties tiek novirzīta uz šķirošanas rūpnīcu. Autotransports ar atkritumu kravu tiek reģistrēts un nosvērts Getliņi EKO caurlaides mājā. Pieņemto atkritumu daudzums tiek noteikts pēc svara – iebrāucot transportam, tiek nosvērts tā kopējais svars ar kravu, savukārt izbrāucot tiek reģistrēts tukšā transporta svars, tādā veidā fiksējot ievēsto atkritumu svaru, kas atbilst starpībai starp transporta svaru tam iebrāucot Getliņi EKO caurlaides mājā un izbrāucot no tās. Iebrāucot caurlaidē, tiek nodrošināta kravas vizuālā pārbaude, kā arī atkritumu kravas pārbaude ar radiācijas iekārtām.

Rūpnīcā ievēsto atkritumu šķirošana notiek pēc šādas plūsmas: atkritumu pieņemšana → atkritumu šķirošana → sašķirotu atkritumu (materiāla) nodošana tālākai pārstrādei un apglabāšanai. Atkritumu pieņemšana, šķirošana un sašķirotā materiāla īslaicīga uzglabāšana tiek nodrošināta rūpnīcas galvenajā būvē – angārā.

Izvēlēta atkritumu šķirošanas tehnoloģija ir pilnībā automatizēta, ar minimālu cilvēkresursu izmantošanu. Šķirošanas rūpnīcā atšķiro šādas frakcijas:

- bioloģiski noārdāmie atkritumi (BNA), kas tiek nodoti Getliņi EKO pārstrādei bioreaktorā un/vai BNA apstrādes tehnoloģiskajā kompleksā poligona gāzes iegūšanai,
- turpmākai pārstrādei derīgie materiāli, galvenokārt PET izstrādājumi, augsta blīvuma polietilēns (HDPE), no atkritumiem iegūtais kurināmais (NAIK), dzelzi saturoši un nesaturoši metāli, stikls, kas tiek realizēti citiem komersantiem, kuri nodarbojas ar šo materiālu reģenerāciju un/ vai atkārtotu izmantošanu,
- turpmākai pārstrādei nederīgie atkritumi, kurus apglabā biodegradācijas šūnās,
- bīstamie atkritumi, kas tiek nodoti bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

Šķirošanas rūpnīca nodrošina, ka poligonā „Getliņi” tiek apglabāti tikai SA, kas nav derīgi tālākai pārstrādei. Rūpnīcas darbība orientēta uz to, lai maksimāli veicinātu atkritumu atkārtotu nonākšanu aprītē un dabas resursu efektīvu izmantošanu. Līdz ar šķirošanas rūpnīcas atklāšanu atkritumi ir kļuvuši par resursu.

Pārstrādei nederīgie atkritumi tiek apglabāti videi drošās, noslēgtās biodegradācijas šūnās, kurās neiekļūst ne gaiss, ne lietus ūdens. Poligona gāze, kas veidojas šūnās, bioreaktorā un/vai BNA apstrādes tehnoloģiskajā kompleksā, tiek aizvadīta uz Getliņu energobloku, sadedzināta un pārvērsta enerģijā, bet infiltrāts tiek savākts un nodots attīrīšanai. Tādējādi ne tikai līdz minimumam tiek samazināta atkritumu ietekme uz vidi, bet arī tiek nodrošināta saprātīga un lietderīga resursu izmantošana.

1.5.3.2. Ražošanas atkritumu pārstrāde

Poligonā “Getliņi” tiek pieņemti un apstrādāti arī tie atkritumi, kas ir radušies ražošanas procesā, kas tiek saņemti no komersantiem, juridiskām personām. Ražošanas atkritumi galvenokārt ir būvniecības atkritumi, bet palielinātā daudzumā tie var saturēt arī koksni, PVC izstrādājumus, metālus, stiklu, augsnes piejaukumus, komerciālos atkritumus utt., kā arī tie atšķiras pēc izmēra, proti, galvenokārt tiek savākti lielgabarīta konteineros. No komersantiem savāktos atkritumu īpatnības neļauj šīs atkritumu plūsmas šķirošanai pielietot standarta automatizētās līnijas (piem., šķirošanas rūpnīcu), iekārtām jābūt robustākām, jo atkritumu frakciju izmēri var ietekmēt to veikspēju.

Ražošanas atkritumu pārstrāde tiek nodrošināta ar Getliņi EKO apsaimniekoto šķirošanas līniju. Šķirošanas līnijas jauda ir 90 000 tonnas atkritumu gadā. Šī šķirošanas tehnoloģija ļauj poligonā pieņemt no komersantiem savāktos atkritumus (galvenokārt būvniecības un lielgabarīta atkritumus), un tos atbilstoši apstrādāt. No ražošanas atkritumiem pārstrādes procesā tiek iegūtas šādas frakcijas:

- šķembas un atsijas, kas tiek izmantoti iekšējās infrastruktūras uzturēšanai, būvniecības darbu nodrošināšanai, kā arī var tikt realizēts kā derīgs būvniecības materiāls,
- metāli, stikls u.tml. (atkarībā no sastāva), kas tiek realizēti kā otrreizējās izejvielas,
- koksnes izstrādājumu atkritumi, kas tiek izvietoti pārstrādei bioreaktorā,
- nederīgā frakcija, kas tiek apglabāta biodegradācijas šūnā.

Ražošanas atkritumu šķirošanas līnija atrodas poligona "Getliņi" teritorijas centrālajā daļā. Teritorijā uzcelts vienstāva angārs un izvietota šķirošanas līnija, pievedceļš un laukums ar asfaltbetona segumu. Šķirošanas līnija nepieciešamības gadījumā tiek pārvietota tuvāk uzkrātajiem, no komersantiem savāktajiem atkritumiem poligona teritorijā.

1.5.4. Darbības ar bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem

1.5.4.1. Bioreaktors

BNA pārstrāde tiek nodrošināta bioreaktorā. Bioreaktors ir inženiertehniska būve, kurā tiek izvietoti atšķiroti BNA. Izvietojot atkritumus bioreaktorā, pa slāņiem tiek ierīkotas arī kontrolētas infiltrāta recirkulācijas un gāzes savākšanas sistēmas, mitruma un temperatūras devēji un tiek iegūta poligona gāze.

Bioreaktorā novietojamo BNA kopējā kapacitāte ir 800 000 tonnas. Uz pārstrādi bioreaktorā tiek novirzītas šādas atkritumu plūsmas:

1. No nešķirotu SA plūsmas šķirošanas rūpnīcā atšķirotā BNA frakcija. Saskaņā ar aprēķiniem un veiktajiem mērījumiem, BNA frakcijas sastāvā ir ne vairāk par 30% inerto materiālu;
2. Poligonā ievestie tīrie BNA (no atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, iedzīvotājiem, citiem komersantiem), attiecībā uz kuriem nav nepieciešama papildus šķirošana;
3. No ražošanas atkritumu šķirošanas līnijas atšķirotie koksnes u.tml. izstrādājumi.

Pēc bioreaktora piepildīšanas ar BNA, tas tiks nosepts ar pagaidu rekultivācijas slāni. Bioloģisko atkritumu pārstrāde bioreaktorā ilgst līdz 15 gadiem no tā aizpildīšanas pabeigšanas brīža, kamēr ir lietderīgi veikt poligona gāzes savākšanu. Pēc pārstrādes cikla beigām bioreaktora pagaidu rekultivācijas slāni ņem nost, bioreaktora saturu pārsijā un sadala divās frakcijās – inertajā daļā un kompostā. Pēc sijāšanas atdalītā inertā frakcija tiks apglabāta vai nodota otrreizējai izmantošanai kā izejviela – no atkritumiem iegūtais kurināmais (NAIK) vai kā cits izejmateriāls, atbilstoši uz to brīdi aktuālākajām atkritumu pārstrādes tehnoloģijām. Atdalītai komposta daļai ir piešķirts reģenerācijas kods R3 (*par šķīdinātājiem neizmantotu organisko vielu pārstrāde vai attīrīšana, ieskaitot kompostēšanu un citus bioloģiskās pārveidošanas procesus*) un tas tiks izmantots atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajām iespējām⁶.

1.5.4.2. BNA pārstrāde

Getliņi EKO kā poligona “Getliņi”, kurā nonāk aptuveni puse no Latvijā radītajiem SA, uzturētājs ir kapitālsabiedrība, kas domā par valstī noteikto atkritumu apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu. Tādēļ Stratēģijas periodā ir skaidrs, ka liela uzmanība ir veltāma BNA daudzuma apglabāšanas samazināšanai. Normatīvie akti noteic, ka līdz 2020. gada 16. jūlijam ir jāsamazina apglabājamo BNA daudzums līdz 35% no 1995. gadā apglabātā BNA daudzuma (Padomes Direktīva 1999/31/EK (1999. gada 26. aprīlis) par atkritumu poligoniem), savukārt grozījumi šajā direktīvā⁷ paredz nodrošināt, ka līdz 2035. gadam poligonos tiek apglabāti ne vairāk kā 10% SA. Tātad ir jāsamazina gan BNA apjoms, kas tiek apglabāts, gan arī kopējais apglabājamo atkritumu daudzums. BNA pārstrādi paredzēts veicināt arī ar grozījumiem

⁶ Ministru kabineta 2011. gada 26. aprīļa noteikumi Nr.319 “Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem”

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/850 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem

Pieejama <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0850&from=LV>

Direktīvā 2008/98 par atkritumiem⁸ – dalībvalstis nodrošina, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem. Savukārt Latvijā šī prasība ir ieviesta normatīvajos aktos jau ar agrāku termiņu – 2020. gada 31. decembris⁹. Līdz ar to var pieņemt, ka sākot ar 2021. gadu BNA pārstrādes iekārtās varētu nonākt salīdzinoši tīrāka un kvalitatīvāka šo atkritumu plūsma.

Getliņi EKO teritorijā esošā šķirošanas rūpnīca SA sagatavošanai apglabāšanai nodrošina, ka no apglabājamo atkritumu plūsmas bez otrreizējām izejvielām tiek atdalīta arī BNA plūsma, kurai ir nepieciešamas atbilstošas pārstrādes iespējas. Ievērojot iepriekš norādīto, Getliņi EKO ir sagatavojis projektu ar mērķi attīstīt BNA pārstrādi, veicināt atkritumu atkārtotu izmantošanu Pierīgas AAR. Projekta īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – tiks samazināts apglabāto atkritumu apjoms, palielinot atkritumu pārstrādes īpatsvaru gan Pierīgas AAR, gan valsts mērogā, kā arī tiks nodrošināta atkritumos esošu resursu atgriešana tautsaimniecības apritē.

Lai veicinātu BNA pārstrādi un sniegtu atbalstu Pierīgas AAR pašvaldībām un atkritumu apsaimniekotājiem, Getliņi EKO ir sagatavots *projekts “Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide poligonā “Getliņi”*”, kura ietvaros tiks izveidotas jaunas BNA pārstrādes rūpnīca ar anaerobās fermentācijas iekārtām un saistīto aprīkojumu. Plānotā pārstrādes neto jauda – 100 000 t/gadā (iekārtā ievietojamais BNA plūsmas apjoms 125 000 t/gadā, apglabājamie atkritumi pēc pārstrādes ~25 000 t/gadā). BNA pārstrādes rūpnīcas kopējo investīciju prognoze ir ~40 milj. EUR (bez PVN). Projektam ir apstiprināts Kohēzijas fonda līdzfinansējums ~29,5 milj. EUR apmērā.

BNA pārstrādes rūpnīca nodrošinās paātrinātu BNA pārstrādi tehniskajā kompostā (pārstrādes cikla garums tiek plānots līdz 3 mēnešiem, kas ir būtiski īsāks, nekā pārstrāde bioreaktorā), kā arī enerģijas ražošanu no pārstrādes procesā iegūtās poligona gāzes. Šāds risinājums ir izvēlēts, pamatojoties uz tehnoloģisko, ekonomisko un vides aspektu analīzes rezultātiem. Projekta īstenošana ļaus sasniegt izvirzītos mērķus un samazinās atkritumu radīto ietekmi uz vidi, vienlaicīgi neatstājot negatīvu ietekmi uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ekonomiskajiem aspektiem.

Kā alternatīva šim projektam var tikt izskatīta arī turpmāka BNA ievietošana bioreaktorā, kā tas tiek darīts šobrīd. Bez ievēribas nedrīkst atstāt VARAM interpretāciju par normatīvo regulējumu, atbilstoši kurai atkritumu pārstrāde bioreaktorā nav uzskatāma par pilnvērtīgu pārstrādi: par atkritumu pārstrādi tiek uzskatītas tādas darbības, kurās atkritumu pārstrādes process ilgst ne vairāk kā trīs gadus, kas pastarpināti norādīts kā ierobežojošs faktors ES finansējuma piesaistei Ministru kabineta 2016. gada 30. augusta noteikumu Nr. 588 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 5.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt dažāda veida atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju” 5.2.1.2. pasākuma “Atkritumu pārstrādes veicināšana” īstenošanas noteikumi” 22. punkts. Tādēļ Getliņi EKO uzskata par prioritāru investēt tādās BNA pārstrādes tehnoloģijās, kas tiek nepārprotami atzītas

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/851 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem

Pieejama <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1537956966193&uri=CELEX:32018L0851>

⁹ Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 184 “Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju”

par pārstrādi gan valsts, gan Eiropas mērogā, ko vēl vairāk pastiprina ES fondu pieejamība šādu tehnoloģiju ieviešanai.

1.5.5. Atkritumu apglabāšana

Getliņi EKO pamatdarbība ir saistīta ar pašvaldības autonomās funkcijas – organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (sadzīves atkritumu apsaimniekošana) – izpildi.

Saskaņā ar AAL 21. panta pirmo daļu to pašvaldību administratīvajās teritorijās, kuras atrodas attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, radītos sadzīves atkritumus apglabā tikai attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu poligonā vai nodod tos attiecīgajās pārkraušanas stacijās. Pašvaldība slēdz līgumu ar šā poligona apsaimniekotāju par tās administratīvajā teritorijā savāktu sadzīves atkritumu apglabāšanu. Ņemot vērā minēto, kā arī valsts un ES atbalsta piešķiršanas nosacījumos ietvertās prasības sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, Pierīgas AAR pašvaldību un Getliņi EKO savstarpējā sadarbība ir nostiprināta noslēgtajos pakalpojumu līgumos, saskaņā ar kuriem Pierīgas AAR pašvaldības ir piešķirušas Getliņi EKO ekskluzīvas tiesības sniegt sabiedrisko pakalpojumu – Pierīgas AAR savāktu SA apglabāšanu poligonā “Getliņi”.

Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrība pamatā darbojas atkritumu apsaimniekošanas (konkrētāk – atkritumu apglabāšanas) jomā, Getliņi EKO ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumu Nr. 1227 “Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” izpratnē. Tas nozīmē, ka SA apglabāšanas tarifu kapitālsabiedrība var noteikt vienīgi saskaņā ar SPRK attiecīgu lēmumu.

1.5.5.1. Atkritumu apglabāšana biodegradācijas šūnās

Poligonā ir pabeigta I kārtas ietvaros paredzētā atkritumu novietošana, izveidotā atkritumu kalna nogāzes ir noklātas ar 0,5 m vāji caurlaidīgas grunts kārtu. Stratēģijas izstrādes laikā poligonā “Getliņi” tiek veidota biodegradācijas šūnu II kārtā. II kārtā tiek veidota, vienmērīgi uzklājot uz I kārtā deponētajiem atkritumiem jaunus atkritumus. Atkritumu kopējais biezums I un II kārtā veidotajam kalnam sasniegs 45 m. Sasniedzot noteikto maksimālo augstumu, kalna virsma un nogāzes tiks rekultivētas, pārklājot tās ar 0,5 m vāji caurlaidīgas grunts kārtu atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1032 “Atkritumu poligona ierīkošanas, atkritumu poligona un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi” prasībām III kategorijas atkritumu izgāztuvēm. Plānotā sānu nogāžu un virsmas rekultivācija būs cikliska, tas ir – pārklāšana notiks periodiski, nevis pēc visa II kārtā paredzētā atkritumu kalna izveidošanas. Pēc biodegradācijas šūnas II kārtas aizpildīšanas pabeigšanas, pārstrādei nederīgus ražošanas atkritumus, kā arī pēc bioreaktora darbības pabeigšanas atšķirotos inertos atkritumus turpinās apglabāt biodegradācijas šūnu III kārtā, kas ir izbūves procesā. Biodegradācijas šūnas II kārtas aizpildīšanas laiks atkarīgs no apglabāšanai nodoto atkritumu daudzuma, taču tiek plānots, ka II kārtā tiks pabeigta 2021. gadā.

1.5.5.2. Darbības vecajā atkritumu kalnā

Savulaik izgāztuve tika izveidota izstrādātā smilts-grants karjerā, neveicot nekādus vides aizsardzības pasākumus. Laika gaitā izgāztuve paplašinājās, un atkritumus sāka izvietot Getliņu purva malā. Laika gaitā veidojās ievērojams gruntsūdeņu piesārņojums, kas pamazām pārvietojās Daugavas virzienā. 1990. gadu vidū valdības līmenī tika pieņemts lēmums par

izgāztuves modernizāciju, galvenokārt, ar mērķi apturēt gruntsūdeņu piesārņojuma rašanos un turpmāku izplatīšanos. Šā mērķa realizācijai tika uzsākts Getliņu SA apsaimniekošanas projekts, kurš tika pabeigts 2004. gadā.

Vecais atkritumu kalns tika pārklāts ar 0,5 m biezu māla slāni ar caurlaidību $< 10^{-9}$ m/s, virs māla slāņa uzlikts augsnes slānis un iesēta zāle, kas novērš māla slāņa eroziju. Pārklājums pārtrauca gadiem ilgstošo infiltrāta rašanos un nodrošina labvēlīgus apstākļus poligona gāzes savākšanai, kas ir svarīgs atmosfēras aizsardzības pasākums. Tika ierīkoti vertikālie urbumi un izveidota gāzes savākšanas sistēma.

Nemot vērā, ka pirmsākumi atkritumu apglabāšanai vecajā Getliņu izgāztuvē meklējami jau 1970. gados un tolaik apglabātajos atkritumos esošā gāze jau ir izdalījusies un tās ieguves apjoms ir niecīgs, 2018. gadā tika uzsākta vecajā kalnā apglabāto atkritumu pāršķirošana un pārvietošana.

Lai nodrošinātu biodegradācijas šūnu III kārtas izbūvei nepieciešamo 60 000 m² lielu teritoriju esošā poligona teritorijā, tiek veikta vecajā atkritumu kalnā esošo atkritumu pāršķirošana un pārvietošana, atkārtotai izmantošanai derīgo atkritumu nodošana atkritumu apsaimniekotājiem, savukārt atkārtotai izmantošanai nederīgo atkritumu apglabāšana tiks veikta II kārtas biodegradācijas šūnā. Plānotā projekta mērķis un primārais uzdevums ir teritorijas atbrīvošana jaunu infrastruktūras objektu (biodegradācijas šūnu) izbūvei un poligona turpmākai attīstībai. Kopumā no Getliņu izgāztuves iegūtie izmantojamie atkritumi un bīstamie atkritumi paredzēti nodošanai pārstrādei, būvgruži – izmantošanai poligona vajadzībām, nepārstrādājamie atkritumi – pārvietošanai uz biodegradācijas šūnu vai kādai citai darbībai saskaņā ar normatīvajiem aktiem, attīstības tendencēm un tirgus pieprasījumu. Aptuvenais vecā kalna daļas tilpums, kas tiks izrakts un pāršķirots šī projekta ietvaros, ir 286 000 m³.

Tādējādi tiek veiktas darbības, kas atbilst AAVP rekultivētu izgāztuvju pārrakšanas nosacījumiem, tā pieļaujama tikai tādā gadījumā, ja pēc pārrakšanas pārpalikušie atkritumi tiek nogādāti atkritumu poligonā un nodrošina izgāztuves rekultivāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Darbi norisinās atbilstoši saņemtajiem tehniskajiem noteikumiem, tiek paredzēti pasākumi, lai samazinātu putekļu un smaku emisijas no atraktā vecā atkritumu kalna un atkritumu šķirošanas procesa.

Getliņi EKO saredz iespēju arī turpmāk veikt kādreiz noglabāto atkritumu pāršķirošanu, lai atbrīvotu vietu nākamajām šūnām. Vecā kalna atrakšana jaunu šūnu pamatnes izveides vajadzībām kopumā varētu nodrošināt poligona darbību vēl papildus 7 gadus.

1.6. Kapitālsabiedrības citi saimnieciskās darbības veidi

1.6.1. Enerģijas ražošana un izmantošana

Enerģijas ražošana kā vēl viens Getliņi EKO saimnieciskās darbības veids ir saistīts un izrietošs no kapitālsabiedrības pamatdarbības jomas un darbības mērķa – atkritumu apglabāšanas, kas jāīsteno videi nekaitīgā veidā.

Atkritumu sadalīšanās rezultātā rodas poligona gāze, kas satur videi kaitīgo metānu – gāzi, kas piesārņo atmosfēru un veido siltumnīcas efektu. Lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (SEG) emisijas atmosfērā, poligonā „Getliņi” kopā ar citiem poligona pārbūves

darbiem tika īstenots enerģijas ražošanas projekts, kura rezultātā savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai videi draudzīgā veidā.

Getliņi EKO enerģijas ražošanas stacija tika nodota ekspluatācijā jau 2002. gadā. Tā tika ierīkota, saņemot Pasaules bankas finansējumu ar mērķi izveidot videi draudzīgu un drošu atkritumu poligonu, tostarp novēršot atmosfēras un gruntsūdeņu piesārņojumu.

Poligona gāze, kas veidojas atkritumu biodegradācijas sūnās, kā arī BNA pārstrādes procesa rezultātā bioreaktorā, tiek savākta caur speciāli ievietotām perforētām caurulēm, kuras izvietotas starp atkritumiem ik pa vairāku metru biežiem atkritumu slāņiem. Savāktā gāze tiek nogādāta automatiskajās gāzes regulēšanas stacijās un pēc attīrīšanas tiek padota uz energobloku.

Enerģijas ražošanas blokā izvietoti 6 gāzes motori ar ģeneratori, katrs ar 1 MW elektrisko jaudu. Motori gāzi sadedzina un pārvērš enerģijā: elektroenerģijā un siltumenerģijā. Gāzes ieguvu un energobloka darbību nodrošina profesionāli sagatavots tehniskais personāls. Gāzes ieguves un sistēmu ekspluatācijas nodaļas gāzes speciālisti projektē un montē gāzes ieguves sistēmas, regulē tās, ieskaitot automatiskās gāzes regulēšanas stacijas, kā arī nodrošina to ekspluatāciju.

Getliņi EKO kā blakus produktu iegūst siltumenerģiju, dzesējot iekšdedzes motorus, un dūmgāzes, kas veidojas poligona gāzes sadedzināšanas procesā. Arī siltumenerģija, līdzīgi kā elektroenerģija, rodas, kapitālsabiedrībai veicot saimniecisko darbību savās pamatjomās (kopumā šī darbību ķēde izskatās šādi: atkritumu apglabāšana – poligona gāzes rašanās – poligona gāzes savākšana – poligona gāzes dedzināšana – elektroenerģija / siltumenerģija), tātad izriet no kapitālsabiedrības pamatdarbības, kā arī vides aspektiem.

2017. gadā ir saražotas 32 GWh elektroenerģijas un 20 GWh siltumenerģijas. Poligons „Getliņi” ir viens no lielākajiem zaļās enerģijas ražotājiem Latvijā, kas ražo enerģiju no biogāzes. Ņemot vērā Enerģētikas likuma 7.¹ panta un SPRK 2014. gada 11. jūnija lēmuma Nr. 1/10 “Enerģijas ražotāju un tirgotāju reģistrācijas noteikumi” nosacījumus, Getliņi EKO ir reģistrēts elektroenerģijas ražotāju reģistrā. Lielāko daļu no saražotās elektroenerģijas Getliņi EKO saskaņā ar obligāto iepirkumu realizē AS “Enerģijas publiskais tirgotājs”, taču daļa saražotās elektroenerģijas tiek novirzīta siltumnīcu kompleksa vajadzībām, galvenokārt – apgaismojumam, kā arī energobloka pašpatēriņam. Siltumenerģiju kapitālsabiedrība izmanto savām saimnieciskām vajadzībām – siltumnīcu darbības nodrošināšanai, darba telpu apkurei u.tml.

Stratēģijas periodā ir realizējama arī elektromobiļu uzlādes staciju izveide Getliņi EKO teritorijā, kas būs kā papildus elektroenerģijas realizācijas avots. Latvijā līdz 2018. gada 1. oktobrim kopumā reģistrēti 422 elektrotransportlīdzekļi, no kuriem 405 ir vieglās automašīnas. Šo transportlīdzekļu skaits kopš 2018. gada sākuma ir pieaudzis par 29%, kas skaidri iezīmē attīstības tendenci. Ceļu satiksmes drošības direkcija realizē ES fondu līdzfinansētu projektu¹⁰, kas paredz izveidot Latvijas teritorijā ātrās uzlādes staciju tīklu. Projekta ietvaros uzlādes stacijas tiks izbūvētas uz Eiropas transporta tīkla (TEN-T) autoceļiem, kā arī uz TEN-T autoceļus savienojošiem reģionālajiem autoceļiem. Elektromobilitāte skar vienlaikus dažādas jomas: vides aizsardzības un ilgtspējas nodrošināšanu, enerģētiku,

¹⁰ Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētais projekts Nr. 4.4.1.0/16/I/001 “Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidošana”. Pieejams: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-projektu-mekletajs/project?number=4.4.1.0%2F16%2FI%2F001>

uzņēmējdarbību, transportu. Līdz ar to elektromobilitātei ir vērā ņemams potenciāls turpmākajā Latvijas ekonomikas attīstībā, kā tas atzīmēts Elektromobilitātes attīstības plānā 2014. – 2016. gadam¹¹. Uzlādes tīkla izveide veicinās energoefektīvo autotransporta līdzekļu tirgus attīstību un atjaunojamās enerģijas izmantošanu autotransportā, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Tieši šī kompleksā risinājuma dēļ, kā arī ņemot vērā projektā paredzēto uzlādes staciju izvietojumu, augsti vērtējama citu uzņēmēju vēlme iesaistīties elektromobiļu uzlādes staciju tīkla paplašināšanā, kā to plāno darīt Getliņi EKO, izbūvējot sākotnēji divas uzlādes stacijas. Šobrīd Latvijā izvietot elektrotransporta uzlādes punktus primāri izvēlas tirdzniecības un atpūtas centri, biznesa centri, nekustami īpašumu attīstītāji kā arī uzņēmumi, kuri paši savām biznesa vajadzībām izmanto elektrotransportu, tāpat to lietderīgi veikt uzņēmumiem, kas savas pamatdarbības realizācijā ražo elektroenerģiju. Ņemot vērā Latvijas pilsētās pieejamo elektrotīklu jaudas kapacitātes rezerves, šis ir piemērots brīdis veikt atbilstošas investīcijas elektromobilitātes attīstībā un nodrošināt atbilstošu ieguldījumu nākotnē. Turklāt izskan autoražotāju paziņojumi par pilnīgu vai daļēju atteikšanos no fosilajiem dzinējiem tuvāko gadu laikā, tādēļ jau šobrīd ir jāplāno atbilstoši ieguldījumi pilsētas infrastruktūrā. Globālas izmaiņas šajā jomā paredz arī vairāki normatīvi, piemēram, Eiropas padomē apstiprināšanā ir grozījumi direktīvā¹², kas nosaka, ka pie visām jaunām vai renovētām ēkām ar vairāk nekā 10 stāvvietām ir jāuzstāda elektromobiļu uzlādes punkti. Arī Latvijas tiesību aktos šobrīd jau ir iestrādātas normas, kas definē publisko uzlādes punktu minimālās prasības.

Ņemot vērā, ka elektroenerģijas obligātais iepirkums Getliņi EKO ir spēkā līdz 2022. gadam, nepieciešams savlaicīgi analizēt un izvērtēt alternatīvas attiecībā uz tālākām iespējām, jo bez elektroenerģijas obligātā iepirkuma ražot elektroenerģiju no poligona gāzes varētu nebūt saimnieciski izdevīgi. Tādēļ Getliņi EKO ir jādomā, kādā veidā pēc 2022. gada efektīvi izmantot savāktu poligona gāzi vai patērēt saražoto elektroenerģiju, veicot padziļinātu izpēti par saimnieciski izdevīgām alternatīvām poligonā “Getliņi” radušās poligona gāzes izmantošanas iespējām.

1.6.2. Siltumnīcu darbība

Laika periodā no 2011. līdz 2017. gadam Getliņi EKO teritorijā ir izbūvētas siltumnīcas kopumā 1,44 hektāru platībā:

1. *Siltumnīcu I kārtā*. Kopējā platība 0,35 ha, nodota ekspluatācijā 2011. gada jūlijā, siltumnīcu kompleksā audzē tomātus hidroponikā;
2. *Siltumnīcu II kārtā*. Kopējā platība 0,79 ha, nodota ekspluatācijā 2014. gada martā, siltumnīcu kompleksā audzē tomātus hidroponikā;
3. *Siltumnīcu III kārtā*. Kopējā platība 0,30 ha, nodota ekspluatācijā 2017. gada jūnijā. Izveidota kā augsti tehnoloģiska gurķu audzēšanai piemērota siltumnīca. Tajā ir izmantots tikai LED apgaismojums un siltumnīca ir pirmā šāda veida siltumnīca pasaulē, kurā gurķu audzēšanai tiek izmantots *full-LED* apgaismojums. Pirmā gurķu raža pie pircējiem nonāca 2017. gada vasarā.

Pirmās divas siltumnīcu kārtas galvenokārt tiek izmantotas tomātu audzēšanai, no kuriem sezonā tiek savākta aptuveni 500 tonnu tomātu raža. Papildus laika gaitā tikušas

¹¹ Elektromobilitātes attīstības plāns 2014.-2016.gadam. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=265261>

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/94/ES (2014. gada 22. oktobris) par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu Dokuments attiecas uz EEZ

Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/94/oj/?locale=LV>

audzētas arī zemenes un pašlaik joprojām noteiktos gada periodos tiek audzēti arī ziedi. Gurķu siltumnīcu darbības pirmais pilnais gads ir 2018., kura laikā (kā arī turpmākos gados) ir plānotas divas ražas sezonas kopumā ar aptuveni 350 tonnu gurķu ražu.

Visas siltumnīcu kārtas ir aprīkotas ar klimata kontroles vadības iekārtām, kuras pēc galvenā agronoma iestatītiem parametriem nodrošina augu audzēšanai nepieciešamo vidi. Kultūraugus audzē minerālvatē, iekārtās dobēs, kuras atrodas 70 cm no zemes virsmas. Tas nozīmē, ka kultūraugi nenonāk saskarē ar zemi. Augu barošanai tiek izmantota datorizēta mēslojuma jaukšanas un padeves programma, kura, izmantojot atsevišķus minerālmēslus un dziļurbuma ūdeni, nodrošina augus ar tiem nepieciešamām barības vielām. Augiem barības šķīdums tiek pievadīts, izmantojot pilienlaistīšanas sistēmu. Augu barošanai tiek izmantots barības šķīdums ar precizitāti 1 mg/l.

Siltumnīcu augu apputeksnēšanu nodrošina kameņi, kas izvietotas speciālos stropos. Cīņai pret kaitēkļiem tiek izmantoti to dabiskie ienaidnieki – spožlapsenes (*Encarsia fomesa*) un plēsējērces (*Phytoseiulus persimilis* un *Amblyseius cucumeris*). Tas nodrošina, ka Getliņi EKO siltumnīcā kaitīgie augu aizsardzības līdzekļi netiek lietoti, tāpēc ražotā produkcija ir veselīga un garšīga.

Minēto siltumnīcu apsaimniekošanu un lauksaimniecības produkcijas ražošanu tajās pilnībā veic kapitālsabiedrība, kas ir atzīts kā saimnieciski izdevīgākais scenārijs. Getliņi EKO teritorijā atrodas veikals, kurā var iegādāties siltumnīcās audzēto produkciju. Ik gadu veikalā realizēto dārzeņu apjoms pieaug, taču vairums saražotās lauksaimniecības produkcijas tiek izsoles kārtā realizēta ar vairumtirgotāja starpniecību. Kā norādīts 2017. gada nogalē sagatavotajā atzinumā par siltumenerģijas izmantošanas alternatīvām¹³, kapitālsabiedrībai lauksaimnieciskā ražošana un siltumnīcu uzturēšana ir iespēja izlietot iegūto siltumenerģiju visefektīvākajā veidā – audzējot siltumnīcās dārzeņus.

Lauksaimnieciskā darbības prakse tiek plānota visā Stratēģijas darbības periodā, t.i., vismaz līdz 2022. gadam. Turpmākās lauksaimnieciskās darbības attīstības iespējas tiks analizētas pakārtoti kopējai Getliņi EKO attīstībai un stratēģijai.

1.7. Vides izglītība un sabiedrības informēšana

Getliņi EKO ir kapitālsabiedrība, kas ir atvērta sabiedrībai. Informēšanas darbs un izglītošana tiek organizēta dažāda profila un vecuma mērķa grupām. Ik dienu Getliņi EKO bezmaksas ekskursijas apmeklē vairākas skolu, bērnu dārzu, uzņēmumu un draugu grupas, uzņēmēju un ārvalstu viesu grupas. Getliņi EKO ir viens no tiem komersantiem, kurš kā paraugs tiek minēts un parādīts ārvalstu diplomātiem, ministriem, vadītājiem un citiem prominentiem valsts un Rīgas viesiem.

Kapitālsabiedrības pārliecība ir tāda, ka stāstot, rādot un daloties savā pieredzē, tā palīdz jaunajai paaudzei gūt pareizu priekšstatu par to, kāpēc rūpēties par vidi ir labi, kāpēc atkritumi ir jāšķiro, kāds ir atkritumu dzīves cikls, kāpēc ikviens atkritums ir resurss, kāpēc nepirkt liekas lietas un rūpēties par atkritumu daudzuma samazināšanu, kā arī par daudziem citiem ar vides drošību un mūsu valsts ilgtspēju saistītiem jautājumiem. Gadā Getliņi EKO apmeklē ap 250 –

¹³ Atlācis E. Juridiskais atzinums "Par iespējamajām alternatīvām siltumenerģijas izmantošanai, tai skaitā iespēju siltumnīcu apsaimniekošanas tiesības piešķirt konkursa rezultātā izraudzītam pretendenta, vienlaikus nodrošinot lietderīgu rīcību ar SIA "Getliņi EKO" mantu un finanšu līdzekļiem un atkritumu ekoloģisku apsaimniekošanu un izvērtējot ietekmi uz konkurenci" Valmiera, 2017

300 ekskursiju grupas, semināru dalībnieki un citi interesenti. Kopumā tie ir 5500 – 6000 cilvēki, kas ik gadu ierodas, piedalās vides izglītības aktivitātēs un aizbrauc apmierināti ar iegūtajām zināšanām vides izglītībā. Interesantu skaits 2017. gadā organizēto ekskursiju ietvaros sasniedza 5970 cilvēkus.

Ierastais bezmaksas ekskursiju ilgums ir 2 stundas, to mērķis ir iepazīt „zaļās domāšanas” pamatprincipus, videi draudzīgu saimniekošanu un Getliņi EKO ilgtspējīgās attīstības politiku. Ekskursiju grupas organizē no 10 līdz 25 cilvēkiem.

Pamattēmas grupu ekskursiju laikā:

- Poligona vēsture un darbība šodien;
- Šķirošanas rūpnīcas darbība un nozīme;
- Atšķirības starp atkritumu poligonu un izgāztuvi;
- Šūnu veidošanas un darbības principi, infiltrāta savākšana un gāzes iegūšana poligonā;
- Energobloka darbība no gāzes iegūšanas brīža līdz elektrības un siltuma ražošanai;
- Moderni aprīkotās siltumnīcās, to tehnoloģijas un inovatīvie risinājumi;
- Videi draudzīgs un ilgtspējīgs saimniekošanas veids.

Bez Getliņi EKO organizētajām vispārējas vides izglītības ekskursijām tiek organizētas arī specifiskas, konkrētai tēmai piemērotas vides ekskursijas. Specifiskās izglītojošās ekskursijas ir piemērotas topošajiem inženieriem, fiziķiem, agronomiem un ornitologiem, kā arī mācību iestādēm dažādu dabas zinību un sociālo zinību tēmu ietvaros.

Ekskursiju laikā tiek izmantoti uzskates materiāli, dažādām vecuma un valodu grupām piemēroti video un cita izglītojoša informācija, kā arī notiek poligona apskate. Getliņi EKO regulāri organizē dažāda veida konkursus par vides aizsardzības tēmām skolu audzēkņiem, kā arī gatavo publikācijas un izdales materiālus, kas pieejami e-vidē.

Kapitālsabiedrība ir uzsākusi darbu pie vides zinību poligona ar mērķi izveidot mūsdienīgu vides izglītības centru, lai izglītotu apmeklētājus par vides jautājumiem, izmantojot interaktīvas metodes, jaunu metodoloģiju un modernas, atraktīvas tehnoloģijas. Vides zinību poligons tiek veidots Getliņi EKO teritorijā, lai sarežģītus jautājumus skaidrotu interaktīvā, interesantā un izzinošā veidā. Tā ir vieta un platforma, kas ieinteresē un izglīto par tīras apkārtējās vides saglabāšanas nepieciešamību un iespējām, iesaistot dažāda vecuma un zināšanu līmeņa interesentus, aicinot izprast procesus un zināšanas pielietot ikdienā. Realizējot šo projektu, poligons būs liels atbalsts Latvijas skolām, nodrošinot iespēju īstenot kvalitatīvu uz kompetencēm balstītu vides izglītību dabiskā vidē.

Vides zinību poligona izveide ietver koncepcijas izstrādi, ekspozīcijas projekta izstrādi (dizaina un tehniskais projekts), projektēšanu, nepieciešamo projekta daļu saskaņošanu, pārbūvi, aprīkošanu, izzinošo darbnīcu izstrādi u.c. pasākumus. Kopējās pasākuma provizoriskās izmaksas ir ap 300 000 EUR.

1.8. Informācija par kapitālsabiedrības biznesa modeli, darbību

1.8.1. Kapitālsabiedrības darbība

Poligons “Getliņi” ir viens no modernākajiem Eiropā, šobrīd tas tiek veidots un attīstīts kā mūsdienīgs un drošs atkritumu apsaimniekošanas centrs. Atkritumu biodegradācijas rezultātā veidojas poligona gāze, kas tiek savākta un lietderīgi izmantota, savukārt no atkritumiem atšķīrotie pārstrādei derīgie materiāli tiek izmantoti poligona vajadzībām (piem.,

no būvgružiem iegūta šķemba) vai tiek nogādāti komersantiem, kuri nodarbojas ar šo materiālu reģenerāciju un atkārtotu pārstrādi.

Pārstrādei nederīgi atkritumi tiek apglabāti videi drošās, noslēgtās biodegradācijas šūnās, kurās ir ierobežota gaisa un lietus ūdens piekļuve. Poligona gāze, kas veidojas no atkritumiem, tiek aizvadīta uz energobloku, sadedzināta iekšdedzes motoros un pārvērsta enerģijā – elektrībā un siltumā. Notekūdeņi (infiltrāts) tiek savākti un nodoti attīrīšanai, tāpēc atkritumu ietekme uz vidi tiek samazināta līdz minimumam.

Elektrība tiek pārdota AS “Enerģijas publiskais tirgotājs” un izmantota siltumnīcu apgaismošanai, bet siltumenerģija tiek izmantota Getliņi EKO siltumnīcās, kur tiek audzēti tomāti, gurķi un nokarenie ziedi.

Vairāku gadu laikā poligonā „Getliņi” veiktās investīcijas atkritumu apsaimniekošanā un elektroenerģijas ražošanā ir apliecinājušas savu efektivitāti, finansiālo atdevi un labvēlīgo ietekmi uz vidi.

1.8.2. Getliņi EKO kvalitātes un vides politika

Getliņi EKO pamatmērķis ir nodrošināt mūsdienīgu, drošu un efektīvu apsaimniekošanu un apglabāšanu, kā arī elektroenerģijas ražošanu. Getliņi EKO atbildība ir nodrošināt nepārtrauktu sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un ietekmes uz apkārtējo vidi samazināšanu. Kapitālsabiedrības darbība notiek atbilstoši starptautisko Standartu ISO 9001 un ISO 14001 prasībām.

Lai sasniegtu iepriekš norādītos mērķus, Getliņi EKO arī turpmāk apņemas ievērot normatīvo aktu, ieinteresēto pušu un citas kapitālsabiedrībai saistošas prasības, kā arī veikt nepārtrauktu kvalitātes un vides vadības sistēmas pilnveidošanu, panākot tās efektivitātes paaugstināšanu, kā arī vides piesārņojuma kontroli un, kur iespējams, samazināšanu.

1.8.3. Politikas īstenošanas pamatprincipi

Lai īstenotu iepriekš norādītos mērķus un nodrošinātu kapitālsabiedrības darbības ilgtspēju, Getliņi EKO izvirza šādus politikas īstenošanas pamatprincipus:

1. Integrētās vadības sistēmas izstrādāšanā, ieviešanā un uzturēšanā iesaistās visi darbinieki;
2. Katrs vadītājs ir atbildīgs par integrētās vadības sistēmas darbības nodrošināšanu un tās pilnveidošanu savā darba sfērā;
3. Ikviens darbinieks ir profesionālis savā darbības sfērā, ir atbildīgs par sava darba kvalitatīvu un savlaicīgu izpildi saskaņā ar noteiktajām prasībām;
4. Ikviens darbinieks savu pilnvaru ietvaros ir atbildīgs par vides aizsardzības un darba drošības prasību ievērošanu, iesaistot un atbalstot citus darbiniekus noteikto uzdevumu izpildei.

2. Tirgus analīze

SA apglabāšanas pakalpojuma tarifi katrā AAR ir atšķirīgi. Tas ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, tādiem kā: atkritumu daudzums, kas tiek nogādāts uz SA poligonu apglabāšanai; poligonā izmantotās tehnoloģijas, iekārtas un tehnika; vai atkritumi pirms apglabāšanas tiek sagatavoti apglabāšanai; kādas šķirošanas līnijas tiek izmantotas atkritumu mehāniskajai apstrādei; kāda ir atšķīrotā materiāla kvalitāte un turpmākās pārstrādes iespējas; vai atkritumu poligona infrastruktūrā ir iekļautas SA pārkraušanas stacijas; tas vai atkritumu poligona apsaimniekotājs gūst papildus ieņēmumus no SA apglabāšanas pakalpojuma, kas ir iespējams, izmantojot poligona gāzi, no kuras ražo elektroenerģiju un siltumu, vai arī otrreizējās pārstrādes un reģenerācijas materiālu, kuru realizējot var gūt ieņēmumus, kas samazina SA apglabāšanas pakalpojuma izmaksas, u.tml.

Prasības un noteikumus attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu Latvijā nosaka AAL un no tā izrietošie Ministru kabineta noteikumi un ieteikumi. AAL 12. pantā ir noteikts, ka atkritumu savākšana, šķirošana, uzkrāšana, uzglabāšana, pārkraušana, apglabāšana vai pārstrāde ir atļauta tikai tam paredzētajās vietās. Pierīgas reģionā daļu no darbībām, ko neveic atkritumu savācēji, nodrošina Getliņi EKO infrastruktūra. Getliņi EKO ir noslēgusi aptuveni 400 līgumus ar klientiem – juridiskām personām, kas nodarbojas ar atkritumu savākšanu un nogādāšanu poligonā “Getliņi”. Saskaņā ar AAVP¹⁴ Latvija tiek iedalīta 10 AAR, un ir izveidoti 11 SA poligoni. Latvijā ir 11 sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji, kas sniedz SA apglabāšanas pakalpojumus un kuru darbību regulē SPRK. Latvijā esošie poligoni attēloti 4. attēlā.

4.attēls. AAR un poligonu izvietojums Latvijā

Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 2. panta otrās daļas 5. punktā noteikts, ka valsts regulē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu sadzīves atkritumu

¹⁴ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013-2020.gadam. Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4276> [aplūkots: 30.09.2018.]

apsaimniekošanas nozarē, savukārt šī panta ceturtā daļa noteic, ka sabiedrisko pakalpojumu veidus, kuru sniegšanu nepieciešams regulēt, regulējamās nozarēs nosaka Ministru kabinets. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumu Nr. 1227 „Noteikumi par regulējamajiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” 10. punktu SA apsaimniekošanas nozarē nepieciešams regulēt SA apglabāšanu atkritumu poligonos. SA apglabāšanas tarifu nosaka SPRK. No 2019. gada 1. janvāra maksa par ievestajiem SA poligonā “Getliņi” ir 58,12 EUR/t (kam pieskaitāms PVN). Informācija par iesniegtajiem tarifu projektiem, kas ir SPRK izskatīšanas procesā, atspoguļota 2.1. tabulā.

2.1. tabula. SA apglabāšanas tarifu projekti pēc jaunas SPRK metodikas (uz 18.01.2019.)

Atkritumu apsaimniekošanas reģions	Atkritumu poligona apsaimniekotājs	Poligona nosaukums	Poligonā apglabāšanai pieņemtais SA daudzums, t	Tarifa/ tarifa projekta iekļautā proporcija starp poligonā apglabāto un poligonā pieņemto SA daudzumu	Spēkā esošais SA apglabāšanas tarifs (bez DRN*), EUR/t	Tarifa projekts/ spēkā esošais SA apglabāšanas pakalpojuma tarifs (ar DRN*), EUR/t		
						Apglabāšanas pakalpojuma komponente	DRN*	Tarifs/tarifa projekts ar DRN*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ventspils	SIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” (Tarifs spēkā no 01.06.2018.)	Pentuli	16 968	1%		42,34	0,51	42,85
Dienvid latgale	SIA „Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija” (Tarifs spēkā no 01.01.2019.)	Ciniši	35 427	49%		24,42	21,01	45,43
Ziemeļ vidzeme	SIA „ZAAO” (Tarifs spēkā no 19.07.2018)	Dalbe	28 060	50%		35,92	16,37	52,29
Liepāja	SIA „LIEPĀJAS RAS” (Tarifs spēkā no 01.09.2018.)	Ķīviņi	26 816	38%		31,14	21,39	52,53
Zemgales	SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” (Tarifs spēkā no 18.02.2019.)	Brakši	40 639	44%		34,65	18,98	53,63
Austrum latgale	SIA „ALAAS” (Tarifs spēkā no 01.08.2018)	Križevnīki	16 677	50%		32,84	21,41	54,25
Rīga/ Pierīga	SIA „Getliņi EKO” (Tarifs spēkā no 01.01.2019.)	Getliņi	282 500	38%		41,66	16,46	58,12
Maliene	SIA „AP Kaudzītes” (Tarifs spēkā no 15.05.2018.)	Kaudzītes	7 430	50%		38,02	21,50	59,52
Piejūra	SIA „Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība „Piejūra”” (Tarifs spēkā no 21.07.2014.) Tarifu projekts	Janvāri	29 211	26%	28,44	51,44**	11,29	62,73
Vidus daugava	SIA „Vidusdaugavas SPAAO” (Tarifs spēkā no 01.01.2012.) Tarifu projekts	Dzīlā vāda	19 500	77%	32,16	36,30**	33,08	69,38
Zemgale	SIA „Vides serviss” (Lieto SIA „Zemgales EKO” apstiprināto tarifu, kas spēkā no 16.08.2011.) Tarifu projekts	Grantiņi	4 199	100%	22,47	28,75**	43,00	71,75

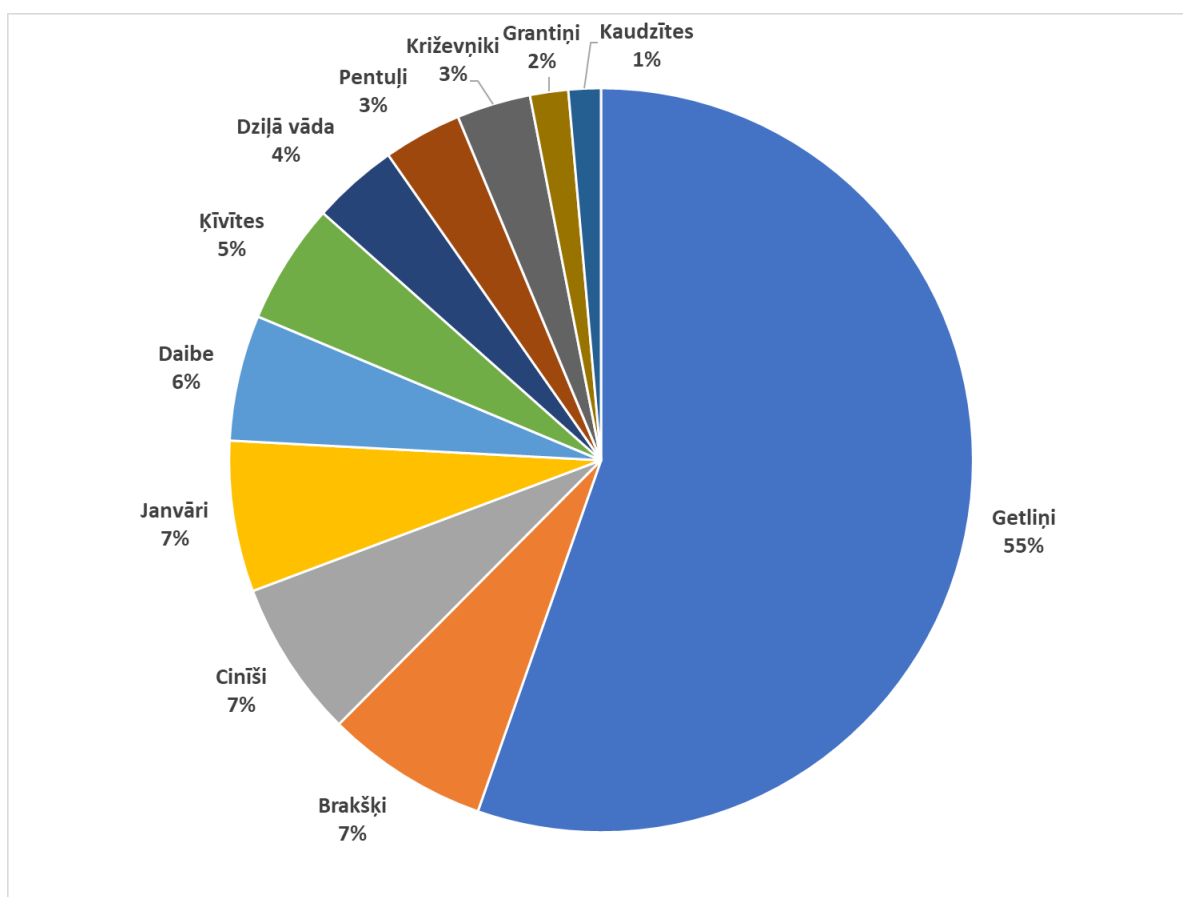
* DRN par apglabāto SA daudzumu pie Dabas resursu nodokļa likmes 43 EUR/t

** dati no tarifu projektiem, kas iesniegti atbilstoši spēkā esošajai metodikai (uz 30.03.2018.)

Kā redzams no 2.1. tabulas datiem, Getliņi EKO plānotais tarifs par atkritumu apglabāšanu Stratēģijas izstrādes brīdī ir pielīdzināms vidējam tarifa apmēram Latvijā. SA apglabāšanas pakalpojuma tarifs (ar DRN par faktiski apglabāto SA daudzumu) ir tikai viena daļa no kopējās nešķirotu SA apsaimniekošanas maksas, kas jāmaksā atkritumu radītājam. Otrā atkritumu apsaimniekošanas maksas daļa ir pašvaldības lēmumā apstiprinātā maksa par SA savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un citām normatīvajos aktos noteiktajām darbībām, ko veic pirms atkritumu reģenerācijas un kas samazina apglabājamo atkritumu apjomu, par uzglabāšanu, dalītās atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un atkritumu apsaimniekotājs.

Atbilstoši pieejamiem datiem par RAAC nonākošajiem atkritumiem, Getliņi EKO rīcībā nonāk aptuveni 55% no Latvijā radītajiem SA (skat. 5. attēlu).

5. attēls. Poligonos pieņemto sadzīves atkritumu sadalījums, %

3. Kapitālsabiedrības stipro un vājo pušu analīze

Kapitālsabiedrības stiprās un vājās puses, kā arī iespējas un draudi ir atspoguļoti 3.1. tabulā.

3.1. tabula. Getliņi EKO stipro un vājo pušu, iespēju un draudu (risku) analīze

Stiprās puses	Vājās puses
Kapitālsabiedrības vadībai ir vīzija par RAAC tālāko attīstību	Nespēja prognozēt ES fondu pieejamības nosacījumus
Atpazīstams, pozitīvs, videi draudzīgs kapitālsabiedrības tēls	Ierobežota atkritumu apglabāšanas kapacitāte
Efektīva sadarbība ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām	Atkarība no valsts un pašvaldību politiskās situācijas
Lojāli, pieredzējuši darbinieki, kas spēj ātri un kvalitatīvi reaģēt uz izmaiņām klientu prasībās un nozares aktualitātēs; salīdzinoši maza darbinieku mainība	Nepietiekama kapacitāte, lai iesaistītos starptautiskos, pārrobežu projektos
Atrodas dabiskā monopola stāvoklī sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma ziņā Pierīgas AAR. RAAC darbība ilgtermiņā ir vērtējama kā stabila, līdz ar to ir garantēta daļa stabila ienākumu, ja tiek nodrošināta stabila ienākošo atkritumu plūsma.	Iedzīvotāju salīdzinoši zemā maksātspēja
Attīstīta infrastruktūra	Ienākošo atkritumu plūsmas un sastāva izmaiņas, atkarībā no izmaiņām normatīvajos aktos
Regulāri tiek nodrošināta sabiedrības izglītošana dažādās mērķa grupās	
Pilna cikla enerģijas ražotnes bloks (resursu ieguve-enerģija)	
Pieredze ES fondu līdzekļu piesaistē	
Iespējas	Draudi (riski)
Piedalīties pētījumu projektu izstrādēs	Demogrāfiskās tendences un iedzīvotāju migrācijas ietekme uz apsaimniekojamo atkritumu daudzumu un izbūvētās infrastruktūras ilgtspēju
Tieši iesaistīties ES plānotajās zaļās ekonomikas aktivitātēs	Esošā augsti kvalificētā un pieredzējušā personāla maiņa
Piesaistīt jaunu, augsti kvalificētu personālu	Neparedzētas normatīvo aktu prasību izmaiņas, kas palielina administratīvo slogu vai kuru realizēšanai nepieciešamas būtiskas investīcijas, kā arī nozares normatīvo aktu regulējuma nepilnības

Veidot inovatīvu pieeju dažādu atkritumu apsaimniekošanas problēmu risinājumiem	OIK līguma beigu termiņa tuvošanās
	Neskaidrība par sasniedzamajiem rezultātiem, jo Latvijā nozares plānojumā trūkst noteiktu mērķu atkritumu apsaimniekošanā pēc 2020. gada, tādējādi ir konstatējamas ierobežotas iespējas sasniegt paredzētos mērķus darbībās ar atkritumiem, ja netiek nodrošināta atbilstoša valsts politikas ieviešana

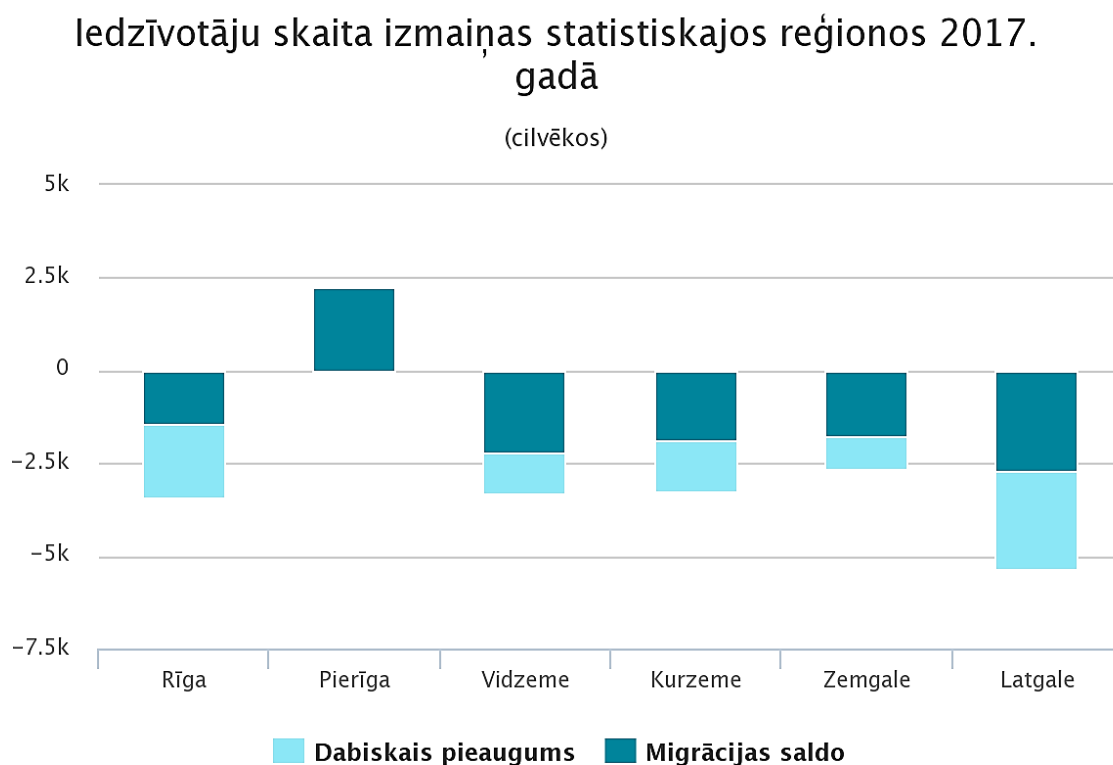
Ievērojot norādīto, atzīstams, ka Stratēģija veidota uz ilgtspējīgas attīstības pamatiem, nodrošinot sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu un konkurētspēju ilgtermiņā. Tāpat, ņemot vērā Getliņi EKO kapacitāti, secināms, ka kapitālsabiedrība ir spējīga darboties mainīgas ekonomiskās vides apstākļos.

4. Risku analīze

4.1. Sociāli-ekonomiskie riski

Getliņi EKO kā kapitālsabiedrība, kas apkalpo visu Pierīgas AAR ar 955 tūkstošiem iedzīvotāju (uz 01.09.2018), ir tieši atkarīga no sociāli-ekonomiskajiem faktoriem apkalpotajā teritorijā. Getliņi EKO darbības veidam ir tieša atkarība no iedzīvotāju skaita un to ekonomiskajām aktivitātēm. Kaut arī Pierīgas AAR atrodas Rīgas plānošanas reģionā, kur tieši Pierīgā vērojama pozitīva tendence iedzīvotāju migrācijā, skat. 6. attēlu, iedzīvotāju skaitu ietekmē tendences Rīgas pilsētā, kur vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās gan zemā dzimstības līmeņa dēļ, gan negatīvās migrācijas dēļ.

6. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas statistiskajos reģionos 2017. gada ietvaros, cilvēkos¹⁵

Getliņi EKO darbība tāpat ir pakļauta ekonomiskiem un sociāliem riskiem, kā, piemēram, samazinoties ekonomiskajai aktivitātei ražošanas, tirdzniecības un būvniecības nozarēs un samazinoties iedzīvotāju ienākumiem, samazinās arī radīto, līdz ar ko arī apsaimniekojamo atkritumu apjoms.

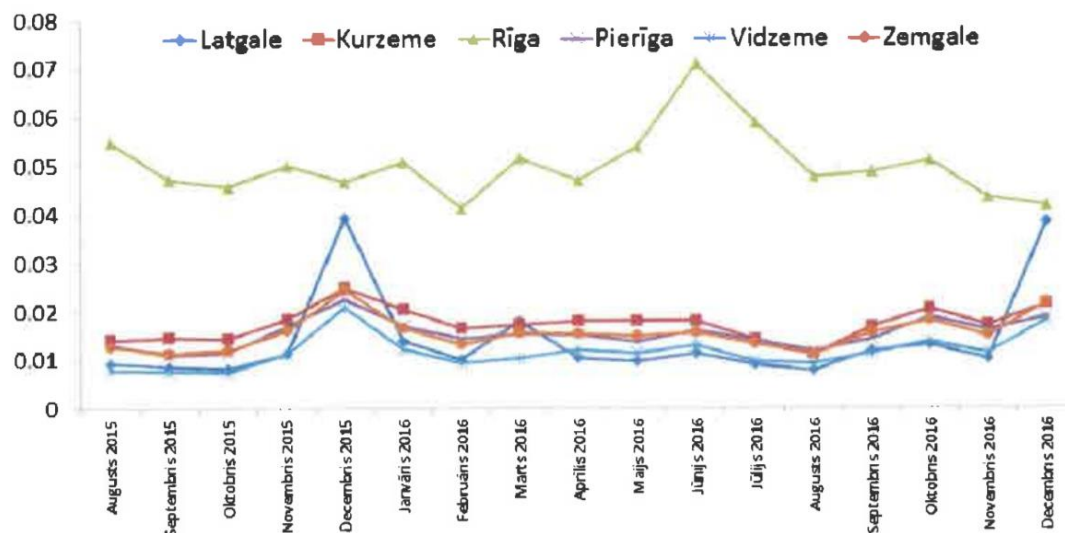
2017. gadā gan Rīgas reģionā, gan Pierīgā iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis vecuma grupā no 15 līdz 64 gadiem ir nedaudz virs Latvijas vidējā rādītāja, kas ir 77%, attiecīgi 79,6% Rīgas reģionā un 78,7% Pierīgā.¹⁶

¹⁵ Centrālās statistikas pārvaldes dati par iedzīvotāju skaita izmaiņām. Pieejams: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/meklet-tema/2402-iedzivotaju-skaita-izmainas-latvija-2017> [aplūkots 01.10.2018.]

¹⁶ Centrālās statistikas pārvaldes dati par ekonomisko aktivitāti. Pieejams: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__nodarb/?tablelist=true&rxid= [aplūkots 01.10.2018.]

2018. gadā Latvijas Universitātes izstrādātajā pētījumā “Latvijas reģionu ekonomiskās attīstības indekss”¹⁷ secināts, ka Rīgas pilsētā un Pierīgā mitinās salīdzinoši ekonomiski aktīvi iedzīvotāji, par ko liecina zvanu un īsziņu dinamika, skat. 7. attēlu. Tātad kapitālsabiedrība savu darbību veic Latvijas aktīvajā zonā ar augstu attīstības indeksu.

7. attēls. Reģionu sadalījuma dinamika pēc THEIL indeksa

Ekonomisko situāciju un sociālos apstākļus raksturo iedzīvotāju pirktspēja, ko parasti saista ar māsaimniecību rīcībā esošajiem ienākumiem mēnesī. Statistikas dati ir pieejami par 2016. gadu un tie ir atspoguļoti 4.1. tabulā. Kā redzams, Getliņi EKO savu saimniecisko darbību veic reģionā, kur iedzīvotāju pirktspēja un spēja maksāt par saņemtajiem pakalpojumiem ir visaugstākā Latvijā.

4.1. tabula. Māsaimniecību rīcībā esošie ienākumi (neto) Latvijas statistiskajos reģionos 2016.gadā, EUR/mēn. uz 1 māsaimniecības locekli¹⁸

Reģions	Ienākumi, EUR
Rīga	527.68
Pierīga	477.79
Vidzeme	366.16
Kurzeme	395.82
Zemgale	386.07
Latgale	299.56
Latvija vidēji	408.85

¹⁷ Latvijas Universitāte Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte. Pētījums “Latvijas reģionu ekonomiskās attīstības indekss”, 2017. Pieejams:

http://www.lps.lv/uploads/docs_module/1_2_P%C4%93t%C4%ABjums%20Latvijas%20re%C4%A3ionu%20e%20konomisk%C4%81s%20att%C4%ABst%C4%ABbas%20indeksa.pdf [aplūkots 01.10.2018.]

¹⁸ Centrālā statistikas pārvalde. Māsaimniecību rīcībā esošie ienākumi Latvijas statistiskajos reģionos. Pieejams: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__ienemumi/I10060_euro.px/?rxid= [aplūkots 01.10.2018.]

Sociāli-ekonomiskie riski Getliņi EKO darbības reģionā ir uzskatāmi par nebūtiskiem, jo reģions ir ekonomiski aktīvākais un iedzīvotāju ienākumu līmenis ir augstākais, salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem. Arī risks par augsti kvalificēta un izglītota personāla trūkumu nebūtu uzskatāms par būtisku, par to liecina ienākumu līmenis Pierīgas AAR salīdzinājumā ar citiem Latvijas reģioniem un vidējiem valsts rādītājiem, kā arī faktors, ka Getliņi EKO uztur konkurētspējīgus personāla atlīdzības noteikumus, kas ļauj algot augsti kvalificētus attiecīgas jomas speciālistus.

4.2. Citi riski

Citi identificētie riski ir saistīti ar iespējamu nosacījumu maiņu tiesību aktos un ar to saistītām izmaiņām plānošanas dokumentos. Daļa no izmaiņām attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas nozari ir prognozējamās jau tagad, kad zināmas izmaiņas, kādas plāno ES attiecībā pret dalībvalstīm, skat. sadaļu 1.5.4. Pēc direktīvu grozījumu transponēšanas valsts normatīvajos aktos šie nosacījumi attieksies arī uz Latviju kā ES dalībvalsti. Tomēr jāņem vērā, ka šīs izmaiņas ir prognozējamās un stāsies spēkā pēc Stratēģijas darbības perioda. Tāpat ir prognozējams, ka atkritumu apsaimniekošanas nozares plānojumā (valsts līmeņa atkritumu apsaimniekošanas plāns), kas tiks izstrādāts periodam sākot ar 2021. gadu, tiks iekļauti šie ES noteiktie sasniedzamie mērķi. Kapitālsabiedrība ir gatava veikt izmaiņas savā darbībā, lai sagatavotos jauniem nozares darbības nosacījumiem un būtu atvērta inovatīvai pieejai risku ietekmes mazināšanā, un plānotie pasākumi ir vērsti jau tagad uz apglabājamo atkritumu daudzuma un apjoma samazinājumu, tāpat kā BNA pārstrādi. Getliņi EKO aktīvi seko regulējumu izmaiņām Eiropas līmenī, taču ir jāņem vērā, ka jebkura jaunā regulējuma izpildei ir nepieciešami finanšu resursi, kuru trūkums var izrādīties kritisks aspekts normatīvo aktu izpildē, tādējādi mainīgas regulējuma vides risks ir uzskatāms par mērenu.

Tāpat spēkā esošs OIK līguma beigu termiņš ir 2022. gads, kad atbilstoši esošajam zaļās enerģijas ražošanas atbalsta regulējumam tiks pārtraukts atbalsts arī Getliņi EKO no poligona gāzes saražotajai elektroenerģijai. Tādēļ Stratēģijas periodā tiks veikti 1.6.1. sadaļā aprakstītie pasākumi un veikta alternatīvu izpēte, lai rastu saimnieciski izdevīgu poligona gāzes izmantošanas veidu. Tāpat Getliņi EKO aktīvi seko līdzi Ekonomikas ministrijas izstrādātnēm un plāniem saistībā ar izmaiņām zaļās enerģijas ražošanas atbalsta regulējumā.

5. Finanšu analīze

5.1. Peļņas vai zaudējumu analīze

2017. gads bija pirmais pilnais finanšu gads, kad Getliņi EKO darbojās ar 2016. gada aprīlī apstiprināto sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifu, kas ļāva noslēgt gadu ar peļņu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju pieļaujamās rentabilitātes robežās.

Kapitālsabiedrības neto apgrozījums 2017. gadā ir pieaudzis par EUR 3 050 268 jeb 21,5%. gadā un ieņēmumu pieaugums ir vērojams visos saimnieciskās darbības virzienos. Ieņēmumi no atkritumu apsaimniekošanas 2017. gadā palielinājās par 20,8%, kas skaidrojams ar to, ka Getliņi EKO visu 2017. gadu strādājusi ar 2016. gada aprīlī apstiprināto atkritumu deponēšanas tarifu, kā arī ar to, ka 2016. gada nogalē uzsākta ražošanas atkritumu un būvgrozu pieņemšana un pārstrāde. Ieņēmumi no elektroenerģijas ražošanas palielinājušies par 18,6%, kas skaidrojams ar labvēlīgām izmaiņām elektroenerģijas iepirkumu cenas noteikšanas kārtībā, un ieņēmumi no dārzeņu ražošanas – par 30,5 %, kas skaidrojams ar 2017. gada otrajā pusē uzsāktu gurķu audzēšanu siltumnīcu III kārtā.

Kopējās izmaksas 2017. gadā ir par EUR 2 917 908 jeb 20,5% lielākas nekā iepriekšējā gadā, tai skaitā pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas un administrācijas izmaksas. Izmaksu pieaugums saistīts ar saimnieciskās darbības paplašināšanu.

2017. gadā samaksa par pakalpojumiem palielinājusies par 6,9% un pamatlīdzekļu nolietojums – par 3,8%. 2017. gadā izmaksās iekļautais dabas resursu nodoklis būtiski palielinājies, kas skaidrojams ar apglabāto ražošanas atkritumu daudzuma pieaugumu, kā arī dabas resursu nodokļa likmes pieaugumu sadzīves un ražošanas atkritumu apglabāšanai.

2017. gadā palielinājušās arī transporta izmaksas, kas skaidrojams ar jaunu transportlīdzekļu iegādi, degvielas cenu pieaugumu un transportlīdzekļu remontu izmaksu pieaugumu, un pārējās ražošanas izmaksas palielinājušās par 37,4%, kas skaidrojams ar gurķu siltumnīcas darbības uzsākšanu un būtiski pieaugušajām energobloka ekspluatācijas izmaksām.

Getliņi EKO koriģētā EBITDA (t.i., neskaitot dāvinājumu atzīšanas ieņēmumus) sasniedza EUR 4 029 691, kas ir 7.5% pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu. Getliņi EKO 2017. gadu noslēdza ar neto peļņu EUR 1 028 443, kas galvenokārt gūta, palielinoties kopējiem ieņēmumiem. Tāpat peļņas lielumu būtiski palielināja atliktā nodokļa saistību EUR 390 668 apmērā norakstīšana, kas saistīts ar kapitālsabiedrības ienākuma nodokļa regulējuma izmaiņām no 2018. gada, kādēļ Getliņi EKO koriģētā peļņa ir EUR 637 775, kas ir par EUR 43 474 jeb 7,3% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

5.1.tabula. Kapitālsabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķina galvenie rādītāji, EUR

Rādītāji	2016.	2017.	izmaiņas	
			EUR	%
Neto apgrozījums, t. sk.:	14 196 618	17 246 886	3 050 268	21.5
- ieņēmumi no pamatdarbības	10 447 054	12 616 795	2 169 741	20.8
- ieņēmumi no elektroenerģijas ražošanas	2 356 135	2 794 304	438 169	18.6
- ieņēmumi no dārzeņu audzēšanas	1 382 724	1 804 917	422 193	30.5
- pārējie ieņēmumi (no citu viengadīgo kultūru realizācijas un otrreizējo izejvielu realizācijas)	10 705	30 870	20 165	2.9 reizes
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas, t. sk.:	12 884 804	15 530 256	2 645 452	20.5
- personāla izmaksas	1 913 453	2 232 951	319 498	16.7
- dabas resursu nodoklis	836 071	1 613 864	777 793	1.9 reizes
- pamatlīdzekļu nolietojums	3 700 587	3 840 651	140 064	3.8
- samaksa par pakalpojumiem	2 845 430	3 042 432	197 002	6.9
- transporta izmaksas	362 304	474 444	112 140	31.0
- subsidētās elektroenerģijas nodoklis	229 614	208 807	-20 807	-9.1
- pārējās ražošanas izmaksas	2 997 345	4 117 107	1 119 762	37.4
Bruto peļņa vai zaudējumi	1 311 814	1 716 630	404 816	30.9

Rādītāji	2016.	2017.	izmaiņas	
			EUR	%
Administrācijas izmaksas, t. sk.:	1 313 417	1 515 472	202 055	15.4
- personāla izmaksas	943 166	1 020 930	77 764	8.2
- pārējās administrācijas izmaksas	370 251	494 542	124 291	33.6
Pārējie saimnieciskās darbības un procentu ieņēmumi	700 920	618 445	-82 475	-11.8
Pārējās saimnieciskās darbības un procentu izmaksas	31 326	101 727	70 401	3.2 reizes
Ieņēmumi kopā	14 897 538	17 865 331	2 967 793	19.9
Izmaksas kopā, t. sk.:	14 229 547	17 147 455	2 917 908	20.5
- personāla izmaksas	2 856 619	3 253 881	397 262	13.9
Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem	667 991	717 876	49 885	7.5
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	174 869	80 101	-94 768	-54.2
Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	101 179	390 668	289 489	3.9 reizes
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	594 301	1 028 443	434 142	73.1
Pārskata gada koriģētā* peļņa vai zaudējumi	594 301	637 775	43 474	7.3

* peļņa koriģēta ar vienreizējām atliktā nodokļa saistībām

5.2. Balances analīze

Getliņi EKO balances vērtība 31.12.2017. ir EUR 30 133 087, kas ir 4,9% pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kas galvenokārt saistīts ar ilgtermiņa ieguldījumu vērtības pieaugumu par EUR 940 869 jeb 3,8%.

Apgrozāmie līdzekļi 31.12.2017., salīdzinot ar 31.12.2016., palielinājušies par 11,5%, kas galvenokārt saistīts ar naudas atlikuma un debitoru atlikuma palielinājumu. Getliņi EKO naudas līdzekļu atlikums 31.12.2017. ir EUR 1 681 496.

Getliņi EKO pašu kapitāls 2017. gadā ir palielinājies par 2017. gada nesadalītās peļņas apmēru (EUR 1 028 443), sasniedzot EUR 21 410 457.

Kapitālsabiedrības kopējās kreditoru saistības 31.12.2017. ir par 4,7% lielākas, kas galvenokārt saistīts ar aizņēmumu no kredītiestādēm pieaugumu, lai finansētu siltumnīcu III kārtas izbūvi. Getliņi EKO aizņēmumi no kredītiestādēm uz 31.12.2017. ir EUR 2 648 071 apmērā (īstermiņa daļa – EUR 1 419 828 un ilgtermiņa daļa – EUR 1 228 243).

Būtiski samazinājušies īstermiņa parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem – par EUR 805 862, kas saistīts ar labu kapitālsabiedrības naudas plūsmu un spēju savlaicīgi veikt norēķinus ar piegādātājiem, savukārt nodokļu un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksu saistības būtiski palielinājušās.

5.2.tabula. Kapitālsabiedrības balances galvenie rādītāji, EUR

Rādītāji	31.12.2016.	31.12.2017.	izmaiņas	
			EUR	%
Aktīvi kopā	28 714 457	30 133 087	1 418 630	4.9
Ilgtermiņa ieguldījumi (pamatlīdzekļi), t. sk.:	24 562 120	25 502 989	940 869	3.8
- zemesgabali, ēkas un inženierbūves	15 573 094	16 040 834	467 740	3.0
- tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	5 422 487	7 829 147	2 406 660	44.4
- pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	2 894 452	1 038 260	-1 856 192	-64.1
- pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	672 087	594 748	-77 339	-11.5
Apgrozāmie līdzekļi, t. sk.:	4 152 337	4 630 098	477 761	11.5
- krājumi	519 366	490 363	-29 003	-5.6
- debitori	2 336 754	2 458 026	121 272	5.2
- īstermiņa finanšu ieguldījumi	213	213	0	0
- nauda	1 296 004	1 681 496	385 492	29.7
Pašu kapitāls, t. sk.:	20 382 014	21 410 457	1 028 443	5.0

Rādītāji	31.12.2016.	31.12.2017.	izmaiņas	
			EUR	%
- pamatkapitāls	5 995 269	5 995 269	0	0
- rezerves	44 418	44 418	0	0
- nesadalītā peļņa	14 342 327	15 370 770	1 028 443	7.2
Ilgtermiņa kreditori, t. sk.:	4 709 565	4 576 309	-133 256	-2.8
- nākamo periodu ieņēmumi	2 897 303	3 245 104	347 801	12.0
- aizņēmumi no kredītiestādēm	1 250 319	1 228 243	-22 076	-1.8
- atliktā UIN saistības	390 668	0	-390 668	-100.0
- parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	171 275	102 962	-68 313	-39.9
Īstermiņa kreditori, t. sk.:	3 622 878	4 146 321	523 443	14.4
- aizņēmumi no kredītiestādēm	847 806	1 419 828	572 022	67.5
- parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	1 475 249	669 387	-805 862	-54.6
- nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	523 067	1 103 521	580 454	2.1 reizi
- nākamo periodu ieņēmumi	512 866	626 468	113 602	22.2
- uzkrātās saistības	127 722	149 690	21 968	17.2
- pārējie īstermiņa kreditori	136 168	177 427	41 259	30.3

5.3. Finanšu rādītāju analīze

Likviditāte

Finanšu darbības efektivitātes rādītāju aprēķinā tiek izmantota koriģētā peļņa (EUR 637 775), kas precīzāk raksturo Getliņi EKO saimniecisko darbību, izslēdzot vienreizējo atliktā nodokļa saistību norakstīšanu, kas veikta dēļ izmaiņām UIN likumā.

Kapitālsabiedrības likviditātes rādītāji 2017. gadā ir optimālās robežās – kopējā likviditāte ir nebūtiski samazinājusies – 1,32 (2016. gadā koeficients bija 1,34) un absolūtā likviditāte palielinājusies līdz 0,48 (2016. gadā koeficients bija 0,42). Likviditātes rādītāju aprēķinos Getliņi EKO neiekļauj nākamo periodu ieņēmumus, kurus pakāpeniski atzīst ieņēmumos atbilstoši saņemto līdzfinansējumu un bez atlīdzības saņemto ilgtermiņa ieguldījumu amortizācijai, jo pēc to ekonomiskās būtības šie ieņēmumi nav uzskatāmi par saistībām un neveido naudas plūsmu. 2017. gadā apgrozāmie līdzekļi pārsniedz īstermiņa saistības (bez nākamo periodu ieņēmumiem) par EUR 1 110 245, kas nozīmē, ka apgrozāmie līdzekļi ir pietiekoši, lai segtu visas īstermiņa saistības. Getliņi EKO likviditāte ir komfortablā līmenī.

Rentabilitāte

Aktīvu (ROA) un pašu kapitāla (ROE) rentabilitāte 2017. gadā ir mēreni pieaugusi par ~3%, kas nozīmē, ka izmantojot vienu kapitāla vai aktīva vienību Getliņi EKO spēj ģenerēt lielāku peļņu. Taču kapitālsabiedrības neto peļņas un EBITDA rentabilitāte ir samazinājusies, jo apgrozījums 2017. gadā ir pieaudzis straujāk, nekā peļņa, kas saistīts ar siltumnīcu III kārtas fiksētajām izmaksām un nepilnu siltumnīcu III kārtas ražas ciklu 2017. gadā.

Kapitāla struktūra

2017. gadā kapitāla struktūras rādītāji ir stabili – saistību īpatsvars bilanci (29%) un saistību attiecība pret pašu kapitālu (41%) ir 2016. gada līmenī, savukārt ilgtermiņa ieguldījumu attiecība pret pašu kapitālu nebūtiski samazinājusies, kas skaidrojams ar ilgtermiņa ieguldījumu finansēšanu, piesaistot aizdevumu.

Getliņi EKO ilgtermiņa ieguldījumiem pārsvarā izmanto uzkrāto peļņu un mazāk – aizdevumus. Finansēt ieguldījumus ar pašu līdzekļiem ir iespējams tikai tik tālu, kamēr gadā veicamo investīciju apjoms ir aptuveni EBITDA apmērā. Investīcijām, kas pārsniedz šo

apjomu, nepieciešams piesaistīt ilgtermiņa finansējumu, lai nefinansētu ilgtermiņa ieguldījumus ar apgrozāmajiem līdzekļiem.

2017. gadā pašu kapitāls veido 71% no aktīvu kopsummas, kas nozīmē, ka Getliņi EKO kapitāla struktūra nodrošina iespēju nepieciešamības gadījumā aizņemties finanšu līdzekļus būtisku investīciju veikšanai.

Kopumā ir secināms, ka Getliņi EKO darbojas ar stabiliem finanšu darbības efektivitātes rādītājiem, kas ļaus nodrošināt kapitālsabiedrības turpmākos attīstības plānus.

6. Kapitālsabiedrības mērķi

6.1. Sabiedrības stratēģiskie mērķi

Ar Rīgas domes 2015. gada 15. decembra lēmumu Nr. 3345 apstiprinātajā Rīgas pilsētas pašvaldības tiešās līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtējumā noteikts Getliņi EKO stratēģiskais mērķis – nodrošināt Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā savāktu SA apsaimniekošanu (šķīrošanu un apglabāšanu) poligonā “Getliņi”. Stopiņu novada domes ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012. – 2030. gadam noteikts, ka Getliņi EKO stratēģiskais mērķis ir nodrošināt atkritumu ekoloģisko apsaimniekošanu Rīgas reģionā. Kapitālsabiedrības misija ir „Mēs palīdzēsim jums kļūt eko-loģiskākiem!”.

Getliņi EKO vīzija 2019. – 2023. gadam: Getliņi EKO ir augsti tehnoloģisks un videi draudzīga atkritumu ekoloģiskas apsaimniekošanas komercsabiedrība, kas nodrošina ilgtspējīgu SA apsaimniekošanu un to apglabāšanas poligona ekspluatāciju, rādot priekšzīmi ekoloģiskas atjaunojamās enerģijas ražošanā, lauksaimniecībā un vides apsaimniekošanā.

Atbilstoši esošās situācijas analīzei un Getliņi EKO darbības rādītāju izpētei ir noteiktas četras vidēja termiņa Getliņi EKO attīstības prioritātes jeb stratēģiskie mērķi:

- *Prioritāte Nr.1.* Nodrošināt ES un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem atbilstošu, augsti tehnoloģisku, videi draudzīgu un efektīvu atkritumu apsaimniekošanu Pierīgas AAR iedzīvotājiem ar sabalansētu sabiedriskā pakalpojuma tarifu;
- *Prioritāte Nr.2.* Nodrošināt saimnieciski izdevīgu/ lietderīgu atkritumu apsaimniekošanas procesā radušos blakusproduktu/ resursu izmantošanu;
- *Prioritāte Nr.3.* Nodrošināt poligona dzīves cikla pagarināšanu, veicot ekonomiski pamatotas investīcijas;
- *Prioritāte Nr.4.* Nodrošināt stabilu, uz attīstību vērstu kapitālsabiedrības darbību.

6.2. Finanšu un nefinanšu mērķi

Atbilstoši Getliņi EKO izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem, kapitālsabiedrības mērķi un uzdevumi laika posmam 2019. – 2023. gadam atspoguļoti 6.1. tabulā.

6.1. tabula. Getliņi EKO mērķi un uzdevumi laika posmam 2019.-2023.

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
1. Nodrošināt ES un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem atbilstošu, augsti tehnoloģisku, videi draudzīgu un efektīvu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Pierīgas AAR iedzīvotājiem ar sabalansētu sabiedriskā pakalpojuma tarifu, kā arī ražošanas atkritumu apsaimniekošanu uzņēmumiem.	1.1. Nodrošināt ES un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem atbilstošu un pieejamu atkritumu apglabāšanas pakalpojumu. Atkritumi jāapglabā tā, lai netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, vide, kā arī personu manta.	Nefinanšu mērķis	1.1.1. Atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšana atbilstoši izsniegtajai atļaujai A kategorijas piesārņojošai darbībai	VVD audita ziņojums/ A kategorijas nosacījumu izpilde	VVD audita ziņojums nesatur būtiskas neatbilstības / Tiek nodrošināta A kategorijas nosacījumu izpilde	Regulāra A kategorijas nosacījumu izpilde	Regulāra A kategorijas nosacījumu izpilde	Regulāra A kategorijas nosacījumu izpilde
			1.1.2. Nodrošināt pakalpojuma pieejamību	Noslēgto līgumu skaits par atkritumu pieņemšanu	Stabils (+/-20% izmaiņa pret iepriekšējo gadu) noslēgto līgumu skaits par atkritumu pieņemšanu	Regulāri	Regulāri	Regulāri
			1.1.3. Nodrošināt ISO sertifikācijas uzturēšanu Kvalitātes vadības (9001) un Vides vadības (14001) jomās	ISO sertifikāts	Uzturēt spēkā esošu ISO 9001 un 14001 sertifikātu (vai analogu)	Pārsertifikācijas audits	Ārējais audits	Ārējais audits
			1.1.4. Nodrošināt sabalansētu (nodrošina stabilu uzņēmuma finanšu situāciju) nešķirotu SA apglabāšanas tarifu	SPRK apstiprināts nešķirotu SA apglabāšanas tarifs	Veikt tarifa koriģēšanu atbilstoši tirgus situācijai un normatīvo aktu izmaiņām (ne retāk kā reizi 3 gados)	Tarifa koriģēšana atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām, papildus izvērtējot tirgus situāciju	Tarifa koriģēšana atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām, papildus izvērtējot tirgus situāciju	Tarifa koriģēšana atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām, papildus izvērtējot tirgus situāciju

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
			1.1.5. Nodrošināt infiltrāta apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Infiltrāta apsaimniekošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām	VVD audita ziņojums nesatur būtiskas neatbilstības attiecībā uz infiltrāta apsaimniekošanu	Regulāri	Regulāri	Regulāri
			1.1.6. Ierobežot kaitīgo vielu izplatību ārpus poligona	Risinājums autotransporta mazgāšanai pirms izbraukšanas no poligona teritorijas	Ieviest atkritumu vedēju šasiju un ritošās daļas mazgāšanu <i>(termiņš: 2019. gads)</i>	Veikt iepirkumu, noslēgt līgumu	Uzsākt pakalpojuma izpildi	Regulāri
			1.1.7. Ierobežot smaku un atkritumu izplatību	Atkritumu apglabāšanas vietu pārklājuma veidošana	Pārklājums pilnībā atbilst normatīvo aktu prasībām	Regulāri	Regulāri	Regulāri
	1.2. Nodrošināt nešķirotu SA sagatavošanu pirms apglabāšanas	Nefinanšu mērķis	1.2.1. Nodrošināt nešķirotu SA sagatavošanu pirms apglabāšanas, atšķirot atkārtoti izmantojamus materiālus, kā arī nodalot BNA frakciju	Apglabāšanai sagatavotu SA apjoms	Stabils (+/-20% izmaiņa pret iepriekšējo gadu) apglabāšanai sagatavotu SA apjoms	Regulāri. Nodrošināt nešķirotu SA sagatavošanu pirms apglabāšanas, atšķirot atkārtoti izmantojamus materiālus, kā arī nodalot BNA frakciju	Regulāri. Nodrošināt nešķirotu SA sagatavošanu pirms apglabāšanas, atšķirot atkārtoti izmantojamus materiālus, kā arī nodalot BNA frakciju	Regulāri. Nodrošināt nešķirotu SA sagatavošanu pirms apglabāšanas, atšķirot atkārtoti izmantojamus materiālus, kā arī nodalot BNA frakciju

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
			1.2.2. Līdz 2035. gadam nodrošināt, ka tiek apglabāts ne vairāk kā 10% no nešķirotiem SA <i>(ES regulējums)</i>	Pētījums par alternatīvām, to izmaksām, lietderību, ieviešanas iespējām u.tml.	Izvērtētas alternatīvas mērķa sasniegšanas nodrošināšanai, apstiprināts mērķa sasniegšanas rīcības plāns <i>(termiņš: 2022. gads)</i>	Noslēgt līgumu, uzsākt pakalpojuma izpildi	Pētījuma saņemšana. Alternatīvu risinājumu izvērtēšana	Plāna realizēšanas uzsākšana
	1.3. Nodrošināt ražošanas atkritumu pieņemšanu un pārstrādi.	Nefinanšu mērķis	1.3.1. Nodrošināt ražošanas atkritumu pārstrādes līnijas efektīvu darbību, pārstrādājot inertos atkritumus derīgos materiālos	Pārstrādāto ražošanas atkritumu apjoms	Pārstrādāt ne mazāk kā 45 000 t (ja klienti ir ievēduši pietiekamu apjomu atbilstošas kvalitātes materiāla) no poligonā ievesto ražošanas atkritumu apjoma <i>(termiņš: 2020. gads)</i>	45 000 tonnas/gadā	45 000 tonnas/gadā	45 000 tonnas/gadā
			1.3.2. Nodrošināt poligona infrastruktūras uzturēšanas darbus ar no ražošanas atkritumu pārstrādes iegūtajiem derīgajiem materiāliem	Iepirkto materiālu apjoms	Iepirkt materiālus (šķembu u.tml.) tikai gadījumos, kad pašu pārstrādē iegūtais apjoms ir nepietiekams vai konkrētam mērķim tehnoloģiski nederīgs	Būvgružu drupināšana un iegūtā materiāla izmantošana pašpatēriņam	Būvgružu drupināšana un iegūtā materiāla izmantošana pašpatēriņam	Būvgružu drupināšana un iegūtā materiāla izmantošana pašpatēriņam
			1.3.3. Rast alternatīvas derīgo materiālu izmantošanai ārpus poligona infrastruktūras	Sertifikāts vai tml. dokuments (piem., testēšanas pārskats)	Iegūt sertifikāciju vai citādi nodrošināt lietderīgu izmantošanu tautsaimniecībā derīgo	Būvgružu drupināšana un iegūtā materiāla izmantošana	Būvgružu drupināšana un iegūtā materiāla izmantošana	Būvgružu drupināšana un iegūtā materiāla izmantošana

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
					materiālu frakcijai (piem. šķembai) <i>(termiņš: 2019. gads)</i>	pašpatēriņam un realizēšana	pašpatēriņam un realizēšana	pašpatēriņam un realizēšana
	1.4. Nodrošināt BNA pārstrādi.	Nefinanšu mērķis	1.4.1. Nodrošināt BNA pārstrādi bioreaktorā	Pārstrādāto bioloģiski noārdāmo atkritumu apjoms	Novirzīt pārstrādei poligonā ievestos bioloģiski noārdāmos atkritumus	Regulāri	Regulāri	Regulāri
			1.4.2. Izveidot BNA pārstrādes rūpnīcu	Rūpnīcas nodošana ekspluatācijā	Uzbūvēt BNA pārstrādes rūpnīcu. <i>(termiņš: 2021. gads)</i> 2018. gadā paveiktās aktivitātes: 1. Konkurss, 2. Projektēšana 2019. – 2021. gadā plānotās aktivitātes: 1. Projektēšana, 2. Būvniecība	Projektēšana un būvniecība	Būvniecība	Būvniecība, darbības pārbaude un darbības uzsākšana
2. Nodrošināt saimnieciski izdevīgu/ lietderīgu atkritumu apsaimniekošanas procesā radušos blakusproduktu/	2.1. Nodrošināt poligona gāzes savākšanu.	Nefinanšu mērķis	2.1.1. Nodrošināt gāzes savākšanas sistēmu uzturēšanu un izbūvi	Savāktās poligona gāzes apjoms	Stabils (+/-20% izmaiņa pret iepriekšējo gadu) savāktās poligona gāzes apjoms	Regulāri	Regulāri	Regulāri
	2.2. Nodrošināt efektīvu	Nefinanšu mērķis	2.2.1. Nodrošināt stabilu koģenerācijas procesu bez	Saražotās elektroenerģijas apjoms	Stabils (+/-20% izmaiņa pret iepriekšējo gadu)	Regulāri	Regulāri	Regulāri

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
resursu izmantošanu.	poligona gāzes izmantošanu.		pārtraukumiem un dīkstāvēm		saražotās elektroenerģijas apjoms			
				Saražotās siltumenerģijas apjoms	Stabils (+/-20% izmaiņa pret iepriekšējo gadu) saražotās siltumenerģijas apjoms	Regulāri	Regulāri	Regulāri
			2.2.2. Veikt pētījumu par poligona gāzes izmantošanas alternatīvām	Pētījums, izvērtējums	Izvērtētas alternatīvas, apstiprināts mērķa sasniegšanas rīcības plāns <i>(termiņš: 2021. gads)</i>	Noslēgt līgumu, uzsākt pakalpojuma izpildi	Pētījuma saņemšana. Alternatīvu risinājumu izvērtēšana	Plāna realizēšana
	2.3. Nodrošināt efektīvu saražotās elektroenerģijas un siltumenerģijas izmantošanu.	Nefinanšu mērķis	2.3.1. Nodrošināt nepieciešamā elektroenerģijas apjoma nodošanu siltumnīcām un energobloka pašpatēriņam	Pārdotās elektroenerģijas apjoms	Stabils (+/-20% izmaiņa pret iepriekšējo gadu) pārdotās elektroenerģijas apjoms	Regulāri, ievērojot normatīvo aktu regulējumu par elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros	Regulāri, ievērojot normatīvo aktu regulējumu par elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros	Regulāri, ievērojot normatīvo aktu regulējumu par elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros
			2.3.2. Nodrošināt visa saražotā elektroenerģijas apjoma (atskaitot energobloka pašpatēriņu, siltumnīcām nodoto apjomu un zudumus) pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros atbilstoši noslēgtajam līgumam					

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
			2.3.3. Rast jaunas elektroenerģijas lietderīgas izmantošanas iespējas (<i>kompleksā ar 2.2.2 Uzdevumu</i>)	Pētījums, izvērtējums	Izvērtētas alternatīvas, apstiprināts mērķa sasniegšanas rīcības plāns <i>(termiņš: 2021. gads)</i>	Noslēgt līgumu, uzsākt pakalpojuma izpildi	Pētījuma saņemšana. Alternatīvu risinājumu izvērtēšana	Plāna realizēšana
			2.3.4. Nodrošināt siltumnīcu kompleksa apgādi ar siltumenerģiju	Izmantotās siltumenerģijas apjoms	Nodrošināt vismaz 30% saražotās siltumenerģijas izmantošanu (gada griezumā)	Nodrošināt vismaz 30% saražotās siltumenerģijas izmantošanu	Nodrošināt vismaz 30% saražotās siltumenerģijas izmantošanu	Nodrošināt vismaz 30% saražotās siltumenerģijas izmantošanu
3. Nodrošināt poligona dzīves cikla pagarināšanu, veicot ekonomiski pamatotas investīcijas.	3.1. Meklēt jaunas iespējas un inovatīvus risinājumus poligona darbības laika pagarināšanai.	Nefinanšu mērķis	3.1.1. Uzsākt vecā atkritumu kalna pāršķirošanu, atbrīvojot vietu jaunu deponēšanas šūnu izbūvei, tādējādi pagarinot poligona darbības laiku	Būvdarbi	Izbūvēta biodegradācijas šūnu III kārtā <i>(termiņš: 2020. gads)</i>	Darbu izpilde 70% no apjoma	Izbūvētās šūnas izmantošana	Izbūvētās šūnas izmantošana
			3.1.2. Rast turpmākās iespējas darbības laika pagarināšanai (piem., teritorijas paplašināšanas iespējas, dedzināšanas izbūve u.tml.)	Pētījums, izvērtējums	Izvērtētas alternatīvas, apstiprināts poligona dzīves cikla pagarināšanas rīcības plāns <i>(termiņš: 2021. gads)</i>	Noslēgt līgumu, uzsākt pakalpojuma izpildi	Pētījuma saņemšana. Alternatīvu risinājumu izvērtēšana	Plāna realizēšana
4. Nodrošināt stabilitu, uz attīstību vērstu	4.1. Nodrošināt finanšu	Finanšu mērķis	4.1.1. Saglabāt stabilus finanšu darbību raksturojošos rādītājus	Neto apgrozījums	Nodrošināt neto apgrozījuma pieaugumu	Regulāri	Regulāri	Regulāri

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinanšu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
kapitālsabiedrības darbību.	darbības stabilitāti.			EBITDA	Nodrošināt EBITDA pieaugumu	Regulāri	Regulāri	Regulāri
				Peļņa	Nodrošināt finanšu gada noslēgšanu ar peļņu	Regulāri	Regulāri	Regulāri
				DSCR	Nodrošināt saistību seguma koeficientu >1.1	Regulāri	Regulāri	Regulāri
				Dotācijas no pašvaldības budžeta	Dotācijas no pašvaldības budžeta = 0	Regulāri	Regulāri	Regulāri
				Dividendes	Peļņa tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībai	Regulāri	Regulāri	Regulāri
	4.2. Nodrošināt nepieciešamo vidi kapitālsabiedrības darbības attīstībai.	Nefinanšu mērķis	4.2.1. Veikt kapitālsabiedrības attīstībai nepieciešamās investīcijas	Investīcijas	Katru gadu tiek veiktas investīcijas vismaz EUR 2 000 000 apjomā kapitālsabiedrības darbības attīstībai	Regulāri	Regulāri	Regulāri
			4.2.2. Piesaistīt ES fondu finansējumu	Ar līdzfinansējumu īstenoto projektu skaits	Tiek īstenots vismaz 1 projekts ar ES fondu līdzfinansējumu	ES fondu piesaiste, izvērtējot pieejamos ES projektus	ES fondu piesaiste, izvērtējot pieejamos ES projektus	ES fondu piesaiste, izvērtējot pieejamos ES projektus
			4.2.3. Piesaistīt finanšu iestāžu finansējumu	Aizdevuma līgumi	Aizdevuma līgums par iekšējās infrastruktūras darbiem	Veikt iepirkumu un noslēgt līgumu	Līguma izpilde	Līguma izpilde

Sabiedrības stratēģiskie mērķi	Finanšu un nefinansu mērķi	Mērķu sadalījums	Uzdevumi	Sasniedzamo rezultātu rādītāji	Sasniedzamie rezultāti	Izpilde 2019.gads	Izpilde 2020.gads	Izpilde 2021.gads
			(aizdevumus) lielo investīciju veikšanai		<i>(termiņš: izpildīts 2018. gadā)</i> Aizdevuma līgums par BNA rūpnīcas izveidi <i>(termiņš: 2019. gads)</i>			
			4.2.4. Nodrošināt personāla ilgtspēju, ekonomikas izaugsmei un tendencēm atbilstošu atlīdzību	Personāla izmaksas	Personāla atalgojuma pieaugums ne mazāks kā personāla izmaksu pieaugums vidēji statistiskajā reģionā vai ne mazāks kā valsts gada inflācijas rādītājs.	Regulāri	Regulāri	Regulāri

7. Kapitālsabiedrības turpmākās attīstības virzieni un alternatīvas

7.1. Getliņi EKO dalība citos projektos

Stratēģijas periodā Rīgas pilsēta plāno mainīt atkritumu apsaimniekošanas modeli atbilstoši normatīvajam regulējumam par institucionālo publisko un privāto partnerību. Koncesijas procedūras rezultātā plānots noslēgt koncesijas līgumu starp Getliņi EKO kā publisko partneri un kopsabiedrību, ko veido Getliņi EKO un privātais partneris, par atkritumu apsaimniekošanu Rīgā. Plānotais koncesijas līguma termiņš – 20 gadi, kas dod iespēju privātajam partnerim pilnvērtīgi īstenot ilgtermiņa ieguldījumus. Institucionālās partnerības modelis nodrošina publiskā partnera iespējas piedalīties ikdienas lēmumu pieņemšanas procesā, nevis uzņemties tikai un vienīgi uzraugošo vai kontrolējošo lomu, kā tas notiktu līgumiskās partnerības modeļa gadījumā. T.i., šī modeļa priekšrocība ir tā, ka publiskajam partnerim tiek nodrošināta iespēja piedalīties kopsabiedrības ikdienas darbībā un lēmumu pieņemšanā pateicoties savai pārstāvībai tās vadībā. Koncesijas priekšmets ietver visu Rīgas pilsētas administratīvo teritoriju, t.i., tā netiks dalīta atkritumu apsaimniekošanas zonās. Koncesijas līguma rezultātā ievāktie SA būs jānodod poligonā “Getliņi”.

Kā kopsabiedrības darbības mērķis koncesijas procedūras ietvaros ir izvirzīta Rīgas pilsētas SA apsaimniekošanas sistēmas attīstība, kas paredz investīcijas atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveidē, kas ietver SA savākšanu, transportēšanu un sagatavošanu pārstrādei. Projekta ietvaros kopsabiedrība nodrošina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu prasību izpildi pilnā apmērā. Kopsabiedrība savā darbībā nodrošina koncesijas līguma izpildi atbilstoši normatīvo aktu un konkursa dokumentu prasībām, tajā skaitā atkritumu savākšanas pakalpojuma, īpaši – atkritumu dalītās vākšanas pakalpojuma, pieejamības līmeņa paaugstināšanu; sabiedrības / atkritumu radītāju informēšanu un izglītošanu ar mērķi veidot vides apziņu un veicināt iesaistīšanos atkritumu šķirošanā; atkritumu pārstrādes jaudu palielināšanu un jaunu pārstrādes veidu ieviešanu.

Projekta ietvaros paredzēta vides aizsardzības prasībām, normatīvajiem aktiem atbilstošas un atkritumu radītājiem ērtas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide, kas ilgtermiņa pozitīvi ietekmē teritorijas līdzsvarotu attīstību. Kopumā vērtējot, šāda mēroga atkritumu saimniecības projekta realizācija sniedz ieguldījumu teritorijas tēla veidošanai, prezentējot to kā videi draudzīgu un uz attīstību vērstu reģionu, kas rada pozitīvu iespaidu sabiedrības attieksmē un sasaucas ar reģionālās attīstības mērķiem Rīgai un Rīgas reģionam kopumā atzīmējams projekta ieguldījums.

Projekta ietvaros īstenošanai rekomendētie pasākumi ietver iekārtu un aprīkojuma piegādes, transportlīdzekļu piegādes, būvdarbus un pakalpojumus. Raugoties no projekta īstenošanas tehniskās iespējamības viedokļa nav identificēti būtiski riski projekta īstenošanai.

Atsevišķu aktivitāšu īstenošanas novērtējums:

1. Konteineru parka nomaiņa – aktivitāte ietver sadzīves atkritumu uzkrāšanas konteineru piegādes esošo, nolietoto konteineru nomaiņai. Paredzēta standartam atbilstošu konteineru izmantošana – tehniskās īstenošanas ierobežojumi nepastāv;
2. SA dalītās savākšanas punktu ierīkošana – aktivitāte ietver dalītās vākšanas konteineru piegādes papildus konteineru uzstādīšanai atkritumu tvertņu novietošanas vietās. Paredzēta standartam atbilstošu konteineru izmantošana – tehniskās īstenošanas ierobežojumi nepastāv;

3. BNA dalītā vākšana no projekta 5.gada – aktivitāte ietver BNA dalītās vākšanas konteineru piegādes papildus konteineru uzstādīšanai atkritumu tvertņu novietošanas vietās. Paredzēta standartam atbilstošu konteineru izmantošana – tehniskās īstenošanas ierobežojumi nepastāv;
4. Nojumju uzstādīšana konteineru novietnēs – aktivitāte ietver pārvietojamu vieglas konstrukcijas koka vai metāla karkasa nojumju, kuru iespējams uzstādīt bez pamatu izbūves uzstādīšanu atkritumu tvertņu novietošanas vietās. Paredzēta tipveida, ar atbildīgajiem pašvaldības dienestiem saskaņota, risinājuma izstrāde – tehniskās īstenošanas ierobežojumi nepastāv;
5. Pazemes tipa konteineru uzstādīšana Vecrīgā – aktivitāte ietver pazemes tipa konteineru uzstādīšanu sadzīves un dalīti savāktu atkritumu uzkrāšanai Vecrīgas teritorijā. Aktivitāte ietver būvdarbus, viena konteineru komplekta uzstādīšanai nepieciešamā platība ir 4-8m². Izvērtējot tehniskās īstenošanas iespējas, sākotnēji secināts, ka pastāv riski saistībā ar aktivitātes īstenošana laika grafika ievērošanu un piemērotu zemes gabalu būvdarbu veikšanai pieejamību. Lai izslēgtu šo risku ietekmi uz aktivitātes īstenošanu, tās izpildes laiks ir noteikts trīs gadi no projekta īstenošanas uzsākšanas. Zemes gabalu pieejamības jautājumā, netiek paredzēta zemes gabalu iegāde, tādējādi samazinot īstenošanas izmaksu riskus, tiek rekomendēts konteinerus izvietot Vecrīgas perimetrā izmantojot Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošus zemes īpašumus un platības ielu sarkanajās līnijās. Katra konteineru komplekta izvietojumam, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādājama un saskaņojama projekta dokumentācija. Precīzs konteineru izvietojums nosakāms uzsākot aktivitātes īstenošanu;
6. Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu ierīkošana – aktivitāte ietver laukuma ierīkošanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē šādu infrastruktūras objektu izveidi. Orientējošā viena laukuma platība 500 – 1000 m². Laukumi ierīkojami Rīgas pašvaldībai piederošajos, atkritumu saimniecības funkciju nodrošināšanai rezervētajos zemes gabalos. Laukuma izveidošanai, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādājama un saskaņojama projekta dokumentācija. Precīzs laukumu izvietojums nosakāms uzsākot aktivitātes īstenošanu.
7. Transportlīdzekļu parka nomaiņa – aktivitāte ietver atkritumu savākšanas transportlīdzekļu piegādes esošo, nolieta transportlīdzekļu nomaiņai. Paredzēta standarta specializētā atkritumu savākšanas un pārvadāšanas transportlīdzekļu iegāde – tehniskās īstenošanas ierobežojumi nepastāv;
8. RFID ((*angl. Radio-frequency identification*) radiofrekvences identifikācijas sistēma) – sistēmas ieviešana konteineru identifikācijai – aktivitāte ietver RFID retranslatoru uzstādīšanu atkritumu uzkrāšanas konteineriem, retranslatoru lasītāju (skeneru) iegādi un saistīto informācijas tehnoloģiju (datu apstrādes programmnodrošinājuma) ieviešanu. Tehnoloģiskie risinājumi ir aprobēti konkrētajam mērķim un tiek plaši izmantoti ES valstīs. Tehniskās īstenošanas ierobežojumi nepastāv;
9. Jaunu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu izveide (papīra, kartona, plastmasu, stikla atkritumiem) – aktivitāte ietver nepieciešamo būvju un inženierkomunikāciju izbūvi, tehnoloģisko iekārtu piegādes. Iekārtu izveidei nepieciešama teritorija ~ 20 000 m² platībā. Iekārtu uzstādīšanai nepieciešamu zemes gabalu nodrošina projekta īstenotājs, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Precīzs iekārtu izvietojums nosakāms uzsākot aktivitātes īstenošanu.

Projekta īstenošanai pieejamos laika resursu limitus nosaka normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildes termiņi – proti, saskaņā ar spēkā esošajām ES direktīvām un direktīvu grozījumu projektiem, atkritumu apsaimniekošanas sektorā sasniedzamie rādītāji ir definēti laika posmā līdz 2030. gadam, Latvijas gadījumā prasību izpildei ir paredzēts papildus 5 gadu termiņš, tādējādi nosakot, ka atsevišķu mērķu izpilde ir jāsasniedz ne vēlāk kā 2035. gadā:

1. Sagatavot otrreizējai izmantošanai un pārstrādāt vismaz 50% (pēc svara) mājsaimniecības atkritumos un citās līdzīgās atkritumu plūsmās esošos papīra, metāla, plastmasas un stikla atkritumus, termiņš – 2019. gada 31. decembris;
2. Samazināt apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzumu līdz 35% no 1995. gadā apglabātā bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma – 2020. gada 16. jūlijs;
3. Sagatavot otrreizējai izmantošanai un pārstrādāt vismaz 50% (pēc svara) mājsaimniecības atkritumu, termiņš – 2025. gads;
4. Sagatavot otrreizējai izmantošanai un pārstrādāt vismaz 60% (pēc svara) mājsaimniecības atkritumu, termiņš – 2030. gads;
5. Aizliegt poligonos pieņemt daļēti savāktus atkritumus, termiņš 2030. gads;
6. Sagatavot otrreizējai izmantošanai un pārstrādāt vismaz 65% (pēc svara) mājsaimniecības atkritumu, termiņš – 2035. gads;
7. Nodrošināt, ka poligonos tiek apglabāti ne vairāk kā 10% SA, termiņš 2035. gads.

Šis apstāklis nosaka, ka plānotie infrastruktūras attīstības, pārvaldības pilnveidošanas un atkritumu radītāju vides apziņas veidošanas pasākumi ir jāīsteno minētajā laika periodā, turklāt jāņem vērā, ka šajā periodā ir noteikti arī specifiski starpposmu rezultāti, līdz ar to aktivitāšu īstenošana tiek plānota kontekstā ar šiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Vērtējot normatīvajos aktos ietvertos ierobežojumus līguma par projekta īstenošanu termiņam, konstatēts, ka Publiskās un privātās partnerības likuma 60. pants paredz iespēju slēgt koncesijas līgumu uz laiku, kas nav ilgāks par 30 gadiem, ja vien finanšu un ekonomiskie aprēķini nepamato ilgāka termiņa nepieciešamību. Savukārt atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. panta septītajai daļai publiskās un privātās partnerības gadījumā līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju pieļaujams slēgt uz laika posmu, kas nav ilgāks par 20 gadiem.

Kopumā vērtējot iepriekš analizētos faktorus, kas nosaka projekta īstenošanai nepieciešamo laiku, kā arī to, ka saskaņā ar plānoto laika grafiku investīciju ieguldīšanas periods noslēdzās projekta 7. gadā, ņemot vērā apstākli, ka izveidotās infrastruktūras amortizācijas termiņš ir 7 – 25 gadi, kādēļ atbilstoši ir jāplāno projekta īstenošana, kā arī tiecoties nodrošināt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma pieejamības Rīgas pilsētā nepārtrauktību, projekta īstenošanu paredzēts veikt 20 gadu periodā, uz attiecīgo termiņu slēdzot koncesijas līgumu.

7.2. Teritorijas pietiekamība

Ņemot vērā, ka Eiropas Komisija ir sagatavojusi priekšlikumus par atkritumu apsaimniekošanas prasību izmaiņām, kas šobrīd Latvijai vēl nav saistošas, bet Stratēģijas periodā jau var ietekmēt Getliņi EKO darbību un prasīt jaunu infrastruktūras objektu izveidi atkritumu apsaimniekošanas pieaugošo prasību nodrošināšanai, kā arī to apstākli, ka Getliņi EKO ir ierobežoti savā teritorijā, ir jāizskata iespējas teritorijas paplašināšanai vai arī jaunas

teritorijas meklēšanai, kur izvietot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, lai nodrošinātu netraucētu tālāko attīstību, neiespaidojot jau esošos darbību norises procesus.

Poligona kopējā ietilpība, ieskaitot vecā kalna teritoriju, ir ~12,4 milj. m³ atkritumu un līdz 2018. gadam kopumā ir ievesti ~9,9 milj. m³ atkritumu. Tādējādi Stratēģijas periodā viens no risināmajiem uzdevumiem ir tehniska, ekonomiska un juridiska pamatojuma sagatavošana turpmākai teritorijas paplašināšanai vai jaunu teritoriju meklēšana. Te svarīga ir Getliņi EKO apsaimniekotās infrastruktūras atrašanās vieta.

Poligons "Getliņi" atrodas Stopiņu novada teritorijā, tās dienvidu daļā. Poligona darbība un atkritumu izvietošana šajā teritorijā notiek jau kopš 1970. gadu sākuma. Poligona attālums līdz Stopiņu novada administratīvajam centram Ulbrokai pa gaisa līniju ir 5,7 km uz ziemeļiem, ziemeļaustrumiem. Tuvākais attālums līdz Rīgas pilsētas administratīvajām robežām ir 370 m uz dienvidrietumiem, attālums līdz Rīgas pilsētas centram ap 15 km uz ziemeļrietumiem. Attālums līdz Salaspilij ir ap 5 km uz dienvidaustrumiem. Uz dienvidrietumiem ap 350 m attālumā iet dzelzceļa līnija Rīga-Daugavpils, un tajā pašā virzienā mazliet tālāk – 700 m attālumā A7 autoceļš Rīga-Daugavpils–Krāslava.

Poligona "Getliņi" ziemeļaustrumu robežai pieguļ Getliņu purvs. Dienvidos, rietumos un austrumos no poligona teritorijas atrodas individuālās dzīvojamās mājas ar piemājas saimniecībām un mazdārziņiem. Poligona teritorija robežojas ar 22 īpašumiem. Tuvākās dzīvojamās mājas poligona teritorijai ir šādas – „Sproģi-2” – 100 m uz ziemeļiem, „Sproģi” – 120 m uz ziemeļiem, „Kaudzīšu 49” – 80 m uz rietumiem (Vēveri), „Saulgrieži” – 130 m uz dienvidrietumiem, „Auziņas” – 110 m uz dienvidrietumiem, „Brieži” (1`) – 90 m uz dienvidrietumiem, „Brieži” (2`) – 100 m uz dienvidrietumiem, „Birztaliņas” – 75 m uz dienvidiem un „Liepnieki” – 170 m uz dienvidiem. Tuvākā sabiedriskā ēka ir Gaismas internātskola (Kaudzīšu ielā 31, Rumbulā, Stopiņu novadā), ap 1 km uz rietumiem.

Poligona "Getliņi" tuvumā izvietoti šādi rūpnieciskie un ražošanas objekti – uz ziemeļaustrumiem atrodas Getliņu purvs, kuru apsaimnieko SIA "Florabalt" (kūdras ieguve), uz austrumiem atrodas Salaspils novada z/s "Cēderi", kas apsaimnieko grants un smilts karjeru, apmēram 600 m uz dienvidrietumiem atrodas SIA "Sakret", kas nodarbojas ar dažādu būvniecības materiālu ražošanu, savukārt uz ziemeļrietumiem, ziemeļiem (Getliņu un Granīta ielās) izvietotas vairākas nolikta teritorijas, dzelzsbetonu konstrukciju ražotne (SIA "Consolis Latvija"), autotransporta remontdarbnīcas, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji u.c. 2,5 km attālumā uz ziemeļiem no poligona teritorijas atrodas Rīgas otrā termoelektrocentrāle (TEC-2).

Teritoriālā ekspansija atbilstoši pašvaldību teritoriālajiem plānojumiem var tikt izskatīta jebkurā no minēto 3 pašvaldību (Rīgas pilsēta, Stopiņu un Salaspils novads) administratīvajām teritorijām atkarībā no specifiskajām darbībām, kuru dēļ Getliņi EKO apsaimniekotās teritorijas paplašināšana var būt nepieciešama. Jautājumu par papildu teritorijas meklēšanu apgrūtina apstākļi, ka daļa piegulošās teritorijas ir privatizēta vai apgrūtināta ar ilgtermiņa nomas tiesībām, kas būtiski ierobežo teritorijas ieguves iespējas. Tomēr jāvelta prioritāra uzmanība teritorijas risinājuma rašanai, kaut arī pastāv risks, ka tas var beigties nesekmīgi. Šobrīd konkrētie pasākumi nav noteikti, taču tie lielā mērā var būt atkarīgi no normatīvo aktu grozījumiem, ko var izraisīt Eiropas Komisijas plānotie grozījumi vairākās atkritumu apsaimniekošanas direktīvās saistībā ar aprites ekonomikas ieviešanas nepieciešamību un

jaunie atkritumu apsaimniekošanas mērķi, kas tiks noteikti atkritumu apsaimniekošanai¹⁹. Jāņem vērā, ka attiecīgi grozījumi Latvijas normatīvajos aktos vēl nav veikti, bet tas tiks veikts Stratēģijas darbības periodā.

7.3. Atkritumu sadedzināšana

Kaut arī atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 26. aprīļa noteikumiem Nr. 319 “Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem” atkritumu reģenerācija ar kodu R1 (atkritumu izmantošana galvenokārt par degvielu vai citā veidā, lai ražotu enerģiju) atkritumu apsaimniekošanas hierarhijā ir vērtējama augstāk par atkritumu apglabāšanu, Latvijā nostāja pret šāda veida atkritumu izmantošanu līdz šim ir bijusi salīdzinoši negatīva, par ko liecina līdz šim neattīstītā atkritumu sadedzināšanas infrastruktūra valstī. Tomēr jāatzīmē, ka atkritumu sadedzināšana ar enerģijas ieguvu varētu būt visnotaļ atbalstāms rīks apglabājamā atkritumu apjoma samazinājumam, kas noteikti radītu lielu pienesumu Eiropas Komisijas noteiktā atkritumu apglabāšanas samazinājuma līdz 10% sasniegšanā. Izmantojot mūsdienīgas atkritumu sadedzināšanas tehnoloģijas, atkarībā no sadedzināmā materiāla morfoloģijas un īpašībām, atkritumu svaru ar dedzināšanu ir iespējams samazināt līdz pat 85%, bet apjomu līdz pat 95%.

Getliņi EKO teritorijā atrodas SIA “Vides resursu centrs” apsaimniekotā nešķirotā sadzīves atkritumu (kuru sastāvā ir bioloģiski noārdāmi atkritumi, reģenerējami materiāli – papīrs, kartons, polimēri, stikls, metāls, kompozītmateriāli u.c., apglabājamie materiāli – smalknes, inertie, un citi pārstrādei nederīgi materiāli, kā arī bīstamie atkritumi) šķirošanas rūpnīca, kuras otrreizējai pārstrādei nododamā atkritumu sastāvu veido lielākoties plastmasa, papīrs, kartons, metāli, stikls u.tml. Ņemot vērā ierobežoto teritoriju, atkritumu šķirošanas rezultātā netiek atsevišķi pa frakcijām atšķirotā vieglā plastmasa (iepirkuma maisiņi, plēves iepakojums u. tml.) un papīrs, kā rezultātā šķirošanas iekārtās veidojas plastmasas un papīra sajaukums.

Šo plastmasas un papīra jaukto frakciju iespējams realizēt kā kurināmo enerģijas ieguvei. Citu atkritumu veidu piemaisījumu apjoms materiālā nepārsniedz 20%, un tehnoloģiskā šķirošanas procesa laikā iekārtu darbības efektivitāte tiks kāpināta, samazinot piemaisījumus vēl vairāk. Ņemot vērā to, ka šobrīd vietējā tirgū šādam materiālam pieprasījums tā turpmākai pārstrādei ir ierobežots, to iespējams realizēt eksportam (starptautiskajās izsolēs). Eksportam paredzētais materiāls tiek sagatavots atbilstoši tā saņēmēja prasībām.

Materiālu iespējams sadedzināt arī kā amorfu masu, t.i., neizmainītā veidā ievadīt atkritumus sadedzināšanas iekārtā tādus, kādi tie saņemti, vai arī, veicot priekšapstrādi, tos sadedzināt kā no atkritumiem iegūto kurināmo (NAIK). SIA „Cemex” ir vienīgais uzņēmums, kas Latvijas teritorijā veic NAIK apsaimniekošanu. SIA „Cemex” darbībā atkritumu sadedzināšana ir process, kas nodrošina tās pamatdarbībai – cementa ražošanai – nepieciešamās siltumenerģijas ieguvu. Ir jāņem vērā, ka minētais uzņēmums ir izvietots Brocēnu novadā un līdz ar to atkritumu pārvadāšanas attālums ir aptuveni 100 km, kas ievērojami sadārdzina atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, kā arī tā darbības sezonalitāti un gatavās produkcijas pieprasījuma atkarību no ārējiem ekonomiskiem un politiskiem faktoriem. Tādēļ vēl jo vairāk nepieciešams apsvērt iespējamās alternatīvas šīs frakcijas lietderīgai izmantošanai.

¹⁹ Waste management and recycling: Council adopts new rules. Pieejams:

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/05/22/waste-management-and-recycling-council-adopts-new-rules/> [aplūkots 01.10.2018.]

Saskaņā ar Getliņi EKO rīcībā esošo informāciju SIA “Vides resursu centrs” SA šķirošanas rūpnīca paredz abas atšķīrotā materiāla sagatavošanas un realizācijas iespējas:

1. Turpmākai šķīrošanai un/vai pārstrādei nododamais atšķīroto plastmasas, papīra un kartona materiāls (sajauktā veidā kā sajaukums) (atkritumu klases 191201 un 191204);
2. Atšķīroto plastmasas, papīra un kartona materiāla (sajauktā veidā kā sajaukums) smalcināšana un realizācija kā NAIK materiāls (atkritumu klase 191210).

Atkarībā no atšķīrotā materiāla pieprasījuma un realizācijas iespējām var tikt sagatavots viens vai otrs variants.

Līdz ar to Stratēģijas periodā būtu jāveic izpēte par iespējām Getliņi EKO teritorijā veidot Pierīgas AAR sadedzināmo atkritumu daudzumam atbilstošu apsaimniekošanas modeli. Tāpat izskatāms jautājums par blakus esošo AAR pievienošanas šādam risinājumam, lai mazinātu apglabājamo atkritumu daudzumu arī blakus esošajos AAR un kopīgi mazinātu katra kapitālieguldījumu daļu un palielinātu dedzināšanai derīgo atkritumu kopējo masu, lai nodrošinātu lietderību. Jāņem vērā, ka atbilstoši Eiropas Komisijas ieteiktajiem grozījumiem dažās atkritumu apsaimniekošanas direktīvās viens no noteiktajiem mērķiem ir ne vairāk kā 10% SA apglabāšana atkritumu poligonos 2035. gadā. Latvijai šo mērķi sasniegt bez jaunām iniciatīvām būs grūti.

Dedzināšanai ir ievērojamas priekšrocības – tā samazina apglabājamo atkritumu apjomu, rada vietas ekonomiju. Tieši šī iemesla dēļ daudzas Eiropas valstis ar lielu iedzīvotāju blīvumu un ļoti augstām zemes izmaksām ir izvēlējušās tieši šo risinājumu kā galveno atkritumu reģenerācijas metodi. Atkritumu dedzināšana tiek pielietota tādās valstīs kā Nīderlande, Beļģija, Vācija, Francija, Zviedrija, Luksemburga, arī kaimiņvalsts Igaunija u.c. Kā pozitīvs aspekts sadedzināšanai ir jāmin tas, ka tā pilnībā izslēdz gruntsūdeņu piesārņošanas iespēju. Sadedzināšanas procesā rodas elektroenerģija, ar ko var aizstāt enerģiju, kas tiek iepirkta vai ražota, izmantojot fosilo kurināmo. Atkritumu dedzināšanas procesā, tāpat kā atkritumu apglabāšanā, rodas oglekļa dioksīds, taču, ņemot vērā tehnoloģiskās iespējas, organiska satura atkritumu sadalīšanās poligonā rada līdz pat 30% vairāk oglekļa nekā sadedzinot šos atkritumus piemērotā režīma iekārtā. Tāpat arī liels atkritumu sadedzināšanas ieguvums ir tas, ka iekārtas var izvietot vietās, kas atrodas apdzīvotās vietās, jo modernais aprīkojums spēj samazināt gaisa piesārņojumu līdz minimumam. Šādas iekārtas var atrasties arī vietās, kur jau notiek atkritumu koncentrēšanās, uz kuriem ved jau iestrādāta loģistika, piemēram, RAAC. Tādējādi tiek samazinātas nemitīgi augošās transportēšanas izmaksas.

Par potenciālās pārstrādes objekta precīzu izvietojumu, jaudu, tehnoloģiju, izmaksām, apsaimniekošanas modeli varēs lemt tikai pēc visu iespēju un alternatīvu izpētes. Ņemot vērā augstās izmaksas, veicamajā izpētē ir jāgūst skaidrība par šādiem aspektiem:

- 1) Alternatīvas atkritumu dedzināšanai, kas varētu sasniegt apglabājamo atkritumu daudzuma samazinājumu līdz 10% apglabāšanas mērķi,
- 2) Tehniski-ekonomiski pamatots risinājums dedzināšanas nodrošināšanai (tehnoloģija, resursa ieguves iespējas, pietiekamība un ilgtspēja, AAR sadarbības iespējas, sinerģiju iespējas, investīciju apjoms, iegūtās enerģijas lietderīgas realizācijas iespējas u.tml. faktori).

8. Finanšu prognoze

Vidējā termiņa Getliņi EKO finanšu stratēģija ir nodrošināt stabilus finanšu rādītājus, kas spēj nodrošināt kapitālsabiedrības ilgtermiņa attīstību un finanšu resursu piesaisti brīvajā tirgū lieliem investīciju projektiem.

Nemot vērā mainīgus kapitālsabiedrības finanses ietekmējošos faktorus, Getliņi EKO veic detalizētu finanšu plānošanu (budžeta sastādīšanu) vienu gadu uz priekšu, t.i. gada sākumā par katru attiecīgā gada periodu, tādēļ budžets ir sastādīts un apstiprināts 2019. gadam. Finanšu prognoze līdz 2023.gadam atspoguļo tikai aptuveno projektu realizāciju, finansējumu, iespējamo tarifu u.c. rādītājus.

8.1. tabula. Kapitālsabiedrības peļņas vai zaudējumu prognoze 2019.-2023. gadam, EUR

PZA PLĀNS 2019-2023	2018 A	2019 B	2020 P	2021 P	2022 P	2023 P
IEŅĒMUMI						
Pamatdarbība	14 046 311	19 356 408	21 331 327	23 235 841	27 170 166	27 985 271
Elektroenerģijas ražošana	2 782 348	2 676 137	2 542 330	2 415 214	2 294 453	945 425
Dārzu audzēšana	1 979 015	2 096 776	2 096 776	2 096 776	2 096 776	2 096 776
Citi ieņēmumi	24 919	27 894	28 585	29 296	30 028	30 781
IEŅĒMUMI	18 832 593	24 157 215	25 999 018	27 777 127	31 591 423	31 058 253
RAŽOŠANAS IZMAKSAS						
Samaksa par atkritumu sagatavošanu apglabāšanai	3 218 737	4 067 996	4 275 187	4 521 392	4 949 851	5 098 346
Dabas resursu nodoklis	2 596 814	5 402 004	6 281 400	6 281 400	6 281 400	6 281 400
Pamatlīdzekļu nolietojums	4 495 944	4 727 684	4 730 940	6 394 442	7 850 146	8 463 353
Atbildība par darbu	2 369 632	2 628 804	2 772 073	2 923 151	3 082 463	3 250 457
VSAOI	565 712	610 969	644 267	679 379	716 405	755 450
Transporta izdevumi	488 850	502 546	517 120	532 116	547 548	563 427
Citas ražošanas izmaksas	3 941 753	4 471 990	4 601 678	5 710 126	6 822 445	7 020 296
RAŽOŠANAS IZMAKSAS	-17 677 442	-22 411 993	-23 822 664	-27 042 007	-30 250 258	-31 432 728
BRUTO PEĻŅA	1 155 152	1 745 223	2 176 354	735 120	1 341 164	-374 476
ADMINISTRĀCIJAS IZMAKSAS	-1 358 109	-1 446 256	-1 511 906	-1 580 751	-1 652 956	-1 743 042
PĀRĒJIE SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IEŅĒMUMI	649 111	622 507	612 160	596 755	1 948 213	2 440 770
PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS	-51 492	-99 941	-86 406	-88 911	-91 490	-92 547
PROCENTU MAKSĀJUMI	-12 344	-113 225	-217 777	-294 552	-319 029	-308 663
PEĻŅA PIRMS NODOKĻIEM	382 317	708 307	972 425	-632 340	1 225 904	-77 958
UIN	-2 946	-2 908	-2 992	-3 079	-3 168	-3 260
PĀRSKATA GADA NESADALĪTĀ PEĻŅA	379 371	705 399	969 433	-635 419	1 222 735	-81 218

8.2. tabula. Kapitālsabiedrības bilances prognoze 2019.-2023. gadam, EUR

BILANCES PLĀNS 2019-2023	2018 A	2019 B	2020 P	2021 P	2022 P	2023 P
AKTĪVS						
ILGTERMINA IEGULDĪJUMI						
Pamatīdzekļi	33 485 605	40 437 139	58 348 040	65 982 284	65 877 144	63 149 588
Zeme, ēkas, būves	15 011 628	15 659 833	18 517 672	41 520 287	38 535 712	43 418 313
Iekārtas un mašīnas	6 964 514	7 420 710	8 682 014	18 932 511	16 862 629	18 281 981
Pārējie pamatīdzekļi un inventārs	536 791	606 062	722 749	1 395 777	1 251 493	1 315 585
Pamatīdzekļu izveidošanas un nepab.celtn.obj. izmaksas	3 454 563	9 924 855	28 610 970	4 000 000	9 093 600	-
Avansa maksājumi par pamatīdzekļiem	7 518 109	6 825 679	1 814 635	133 709	133 709	133 709
ILGTERMINA IEGULDĪJUMI KOPĀ	33 485 605	40 437 139	58 348 040	65 982 284	65 877 144	63 149 588
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI						
Krājumi	260 029	275 777	283 774	311 242	338 948	348 777
Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli	77 776	88 238	90 797	112 668	134 616	138 520
Nepabeigtie ražojumi (viengadīgie sādījumi)	182 253	187 538	192 977	198 573	204 332	210 258
Debirotu parādi	2 115 557	2 704 859	2 909 385	3 106 905	3 529 426	3 471 643
Pircēju un pasūtītāju parādi	1 757 313	2 254 166	2 426 029	2 591 948	2 947 869	2 898 118
Citi debitori	323 433	414 879	446 510	477 047	542 555	533 398
Līdzdalība citu sabiedrību kapitālā	213	213	213	213	213	213
Nākamo periodu izmaksas	34 598	35 601	36 634	37 696	38 789	39 914
Nauda un naudas ekvivalenti	1 056 897	1 605 322	1 099 028	2 446 401	1 803 334	2 234 389
Nauda	1 056 897	1 605 322	1 099 028	2 446 401	1 803 334	2 234 389
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI KOPĀ	3 432 483	4 585 957	4 292 188	5 864 547	5 671 708	6 054 809
AKTĪVU KOPSUMMA	36 918 088	45 023 096	62 640 227	71 846 831	71 548 851	69 204 398
PASĪVS						
PAŠU KAPITĀLS						
Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	5 995 269	6 008 569	6 008 569	6 008 569	6 008 569	6 008 569
Rezerves	44 418	44 418	44 418	44 418	44 418	44 418
Nesadalītā peļņa						
a) iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa	15 370 770	15 750 141	16 455 540	17 424 973	16 789 555	18 012 290
b) pārskata perioda nesadalītā peļņa	379 371	705 399	969 433	-635 419	1 222 735	-81 218
PAŠU KAPITĀLS KOPĀ	21 789 828	22 508 527	23 477 960	22 842 542	24 065 277	23 984 059
KREDITORI						
Ilgtermiņa kreditori	2 941 248	17 437 868	33 208 474	39 957 226	38 306 676	35 390 455
Aizņēmumi no kredītiestādēm	-	6 822 411	9 955 042	12 094 358	10 715 903	10 681 048
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	255 304	428 412	1 681 173	255 304	285 593	296 757
Nākamo periodu ieņēmumi	2 648 641	10 149 742	21 534 957	27 570 261	27 267 876	24 375 347
Uzskrātās saistības	37 303	37 303	37 303	37 303	37 303	37 303
Īstermiņa kreditori	12 187 012	5 076 701	5 953 793	9 047 063	9 176 899	9 829 884
Aizņēmumi no kredītiestādēm	1 228 243	1 153 084	1 867 369	2 860 684	3 331 655	3 331 655
No pircējiem saņemtie avansi	10 710	13 738	14 786	15 797	17 966	17 663
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	681 346	863 831	918 203	2 888 387	1 042 287	1 083 029
Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi	1 528 872	1 651 182	1 741 171	1 836 065	1 936 131	2 041 650
Pārējie kreditori	7 551 139	213 882	230 189	245 932	279 702	274 982
Nākamo periodu ieņēmumi	596 464	573 630	557 108	557 108	1 907 416	2 399 973
Uzskrātās saistības	590 238	607 355	624 968	643 092	661 742	680 932
KREDITORI KOPĀ	15 128 260	22 514 569	39 162 267	49 004 290	47 483 575	45 220 339
PASĪVU KOPSUMMA	36 918 088	45 023 096	62 640 227	71 846 831	71 548 852	69 204 398

8.3. tabula. Kapitālsabiedrības naudas plūsmas prognoze 2019.-2023. gadam, EUR

NAUDAS PLŪSMAS PLĀNS 2019-2023	2018 A	2019 B	2020 P	2021 P	2022 P	2023 P
PAMATDARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA						
<i>Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa</i>	382 317	708 307	972 425	-632 340	1 225 904	-77 958
Korekcijas:						
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma korekcijas, zaudējumi no izslēgšanas	4 523 262	4 756 691	4 760 788	6 425 155	7 881 751	8 496 680
Peļņa vai zaudējumi no ārvalstu kursu svārstībām	133	-				
Procentu maksājumi un tamīdzīgas izmaksas	12 344	113 225	217 777	294 552	319 029	308 663
Ieņēmumi no finansiālā atbalsta un dāvinājumiem	-615 068	-585 063	-573 630	-557 108	-1 907 416	-2 399 973
<i>Peļņa vai zaudējumi pirms apgrozāmo līdzekļu un īst. kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes kor.</i>	4 302 988	4 993 160	5 377 360	5 530 260	7 519 267	6 327 412
Korekcijas:						
debitoru parādu atlikuma pieaugums vai samazinājums	462 260	-589 302	-204 527	-197 519	-422 521	57 783
krājumu atlikumu pieaugums vai samazinājums	230 334	-15 748	-7 998	-27 467	-27 706	-9 829
piegādātājiem, darbuizņēmējiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atl. pieaugums vai samaz.	430 895	-6 839 210	1 432 090	674 087	-1 661 156	171 592
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	5 426 477	-2 451 099	6 596 926	5 979 361	5 407 884	6 546 958
Izdevumi procentu maksājumiem	-12 344	-113 225	-217 777	-294 552	-319 029	-308 663
Izdevumi uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem	-122 836	-2 908	-2 992	-3 079	-3 168	-3 260
Pamatdarbības naudas plūsma	5 291 297	-2 567 232	6 376 156	5 681 730	5 085 687	6 235 035
IEGULDĪŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA						
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	-11 880 468	-11 694 925	-22 671 689	-14 059 400	-7 776 610	-5 769 125
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas	-	-	-	-	-	-
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma	-11 880 468	-11 694 925	-22 671 689	-14 059 400	-7 776 610	-5 769 125
FINANSĒŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA						
Saņemtie aizņēmumi	-	8 071 585	5 000 000	5 000 000	1 953 200	3 296 800
Saņemtās subsīdijas, dotācijas, dāvinājumi vai ziedojumi	-	8 063 330	11 942 322	6 592 412	2 955 340	-
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	-1 419 828	-1 324 333	-1 153 084	-1 867 369	-2 860 684	-3 331 655
Saņemtie avansa maksājumi	7 384 400					
Finansēšanas darbības naudas plūsma	5 964 572	14 810 582	15 789 238	9 725 043	2 047 857	-34 855
PĀRSKATA GADA NETO NAUDAS PLŪSMA	-624 599	548 425	-506 294	1 347 373	-643 067	431 055
<i>Nauda un tās ekvivalentu atlikums pārskata perioda sākumā</i>	1 681 496	1 056 897	1 605 322	1 099 028	2 446 401	1 803 334
<i>Nauda un tās ekvivalentu atlikums pārskata perioda beigās</i>	1 056 897	1 605 322	1 099 028	2 446 401	1 803 334	2 234 389